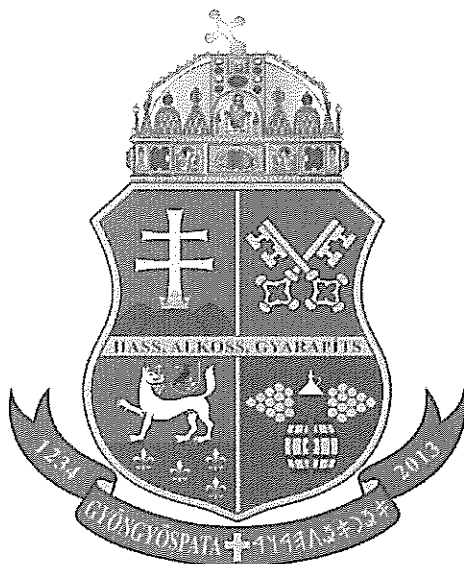

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Gyöngyöspata Város Önkormányzat

2013 - 2018

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	4
Értékeink, küldetésünk	7
Célok	11
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	11
1. Jogszabályi háttér bemutatása	12
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	13
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	15
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	37
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	53
6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége.....	61
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	65
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	74
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	75
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	69
1. A HEP IT részletei.....	69
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	75
A beavatkozások megvalósítói.....	76
Jövőképünk.....	77
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	77
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	81
3. Megvalósítás	91
A megvalósítás előkészítése.....	91
A megvalósítás folyamata.....	91
Monitoring és visszacsatolás	93
Nyilvánosság	93
Érvényesülés, módosítás.....	94
4. Elfogadás módja és dátuma	89

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

A hátrányos helyzetű társadalmi csoportok életkörülményeinek javítását szolgáló helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) 31. §-a írja elő a települési önkormányzatok számára.

A HEP helyzetelemzésből és intézkedési tervből áll, amelyet a települési önkormányzat ötévente, öt év időtartamra fogad el, melyet 2 évente át kell tekinteni és szükség esetén felül kell vizsgálni. Elkészítésének szempontjait, az esélyegyenlőségi területeket és a HEP célcsoportjait a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet tartalmazza.

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 1. és 2. számú melléklete rögzíti azokat a statisztikai mutatókat, adatokat és tartalmi elemeket, amelyek HEP elkészítésének alapját képezik.

Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (röviden HEP IT)

A HEP IT a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket tartalmazza az Ebktv. 31. §-ának (2) bekezdése szerint. Az intézkedéseket a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rend. 5. §-ában foglalt célok figyelembe vételével kell meghatározni.

Bevezetés

Gyöngyöspata Város Önkormányzata az 59 /2013. (VII.04.) számú határozatával fogadta el a jelenleg hatályos Esélyegyenlőségi Programját. A program megvalósítása érdekében fontos az Önkormányzat részéről a folyamatos és aktív beavatkozást, és a megvalósítás érdekében az érvényesülés figyelemmel kísérése.

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Gyöngyöspata Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az Önkormányzat célja, hogy

- az elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a már meglevő stratégiákat, fejlesztési terveket, koncepciókat, valamint az önkormányzat fenntartásában levő intézmények működtetését.
- az Esélyegyenlőségi Program elkészítésébe bevonja a helyi célcsoportok érdekképviselőit.

A helyzetelemzés adatai az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

Magyarország Alaptörvénye szerint:

XV.cikk (1) A törvény mindenki előtt egyenlő. Minden ember jogképes.

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenki bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzetszerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

(3) A nők és férfiak egyenjogúak.

(4) Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.

(5) Magyarország külön intézkedésekkel védi a családokat, a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény IV. fejezete utal a helyi esélyegyenlőségi programra, amely kimondja, hogy elkészítése során kiemelt figyelmet kell fordítani

- a) az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre,
- b) az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, illetve az azzal szembeni fellépésre, továbbá az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,
- c) a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,
- d) olyan intézkedésekre, amelyek csökkentik a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányait, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket.

A település bemutatása

Heves megyében, a Mátra alján egy természetes földrajzi mikro-térség, a Gyöngyöspatai-medence központjában, az abból fakadó patakok összefolyásánál található Gyöngyöspata. Stratégiai elhelyezkedésének, a település-szerkezet szerves részét képező, kitűnő védelmi, ugyanakkor gazdasági jelentőséggel bíró, hajdan erősített csonka kúp alakú, 260 méter magas Vár-hegynek, és az itt zajló, a település életét nagyban és hosszútávon befolyásoló történelmi eseményeknek köszönhetően Gyöngyöspata hajdan Heves megye egyik legfontosabb települése volt.

A település Heves megye talán legnagyobb határával bír, területe több mint hatezer hektár (184 hektár belterület s 5891 hektár külterület), gyakorlatilag lefedi a Gyöngyöspatai-medencét, amely a Nyugati- vagy Pásztói-Mátrát a Mátra középső tömbjétől elválasztó, a település központjában a Danka patakkal összefolyó, további vízfolyásokat is magába fogadó Zám patak völgye választ el egymástól.

A térség gazdaságát, közlekedését, történelmét, főként pedig minden természeti adottságát a Mátra határozza meg. Míg a falu határa északon erdős, hegyvidéki, a déli részek lejtője fokozatosan simul az Alföld síkjába.

A klimatikus viszonyok kifejezetten alkalmasak a szőlőtermesztésre. A terület ásványkincsekben is gazdag. A vulkáni kőzetek hirtelen lehűlése során keletkezett üregekben és hasadékokban színes ércek halmozódtak fel. A forró vizes oldatokból kikristályosodó ásványok, ásványtársulások a Mátrára jellemzők, Magyarország területén másutt nem találhatók.

A Mátra növényzete a mérsékelt övi lombos erdők övezetébe tartozik.

Eredetileg a medencét nagyrészt erdők borították, amelyek irtását már korán elkezdték az itt élő népek. Az államszervezés után a földművelés terjeszkedése, a gabonakultúra kialakulása különösen kedvezett a mezősegi állatfajok elszaporodásának, az erdei állatfajok rovására.

A Gyöngyöstől északkeletre elterülő Gyöngyöspatai medence kiváló természeti adottságai miatt gyakorlatilag a kőkorszak óta lakott terület volt. A legidősebb leletek (őskori edénytöredék, paticsdarabok) a patai Vár-hegyről kerültek elő, és a legkorábbi tartósan letelepült közösségként a régészetben jól ismert bükki kultúra hordozóit igazolja (Krisztus előtt 2500 táján). Nem volt lakatlan a terület a bronzkor (Krisztus előtt 1900-900) és a kora vaskor (Krisztus előtt 900-550) idején sem. Az előbbi időszakból előkerült nagyszámú kerámialelet azt a feltételezést sugallja, hogy a Vár-hegyen egy késő bronzkori, talán sáncokkal is védett lakótelep lehetett.

Gyöngyöspata település ősi nevét, Patát általában Pata vezér nevéből eredeztetik. 1744-es iratban találni először Gyöngyös előnévvel a település nevét, s 1810-től már a mezőváros pecsétjében is a Gyöngyöspata névalak szerepel.

A honfoglalás korában Pata első említése Anonymusnál, IV. Béla király névtelen jegyzőjénél jelentkezik. Árpád vezér nagy földet adott Ednek és Edömérnek a Mátra erdőiben, ahol unokájuk Pata, később várat épített. Az ő sarjadékukból származott hosszú idő után Sámuel király is, akit kegyességéért Abának hívtak."

Ed és Edumen törzséből származott tehát a Mátraalján várat építő unoka, Pata, illetve Aba Sámuel magyar király is. Az Aba-nemzetség igen nagy tekintélyre és hatalmas birtokokra tett szert a honfoglalást követő századok során. Aba Sámuelnek kitüntetett szerepe volt István idejében, 1010 táján nádorispán lett, 1041-1044 között pedig Magyarország királya is volt.

Pata múltjára az első okleveles adat 1234-ből származik, míg a patai esperesség első ismert írásos említése 1245-ben kelt, bár Pata első templomának létezését régészeti emlékek is bizonyítják. A Szent Péter templom végső pusztulásáról nincs adat, a rommá váló templomot végül az egyház

engedélyével lebontották. A vártemplom sorsával szemben mai napig áll a XI. századi alapokra épült gótikus plébániatemplom, mely a település legszebb ékköve. A templom ma országos védettség alatt álló műemlékként van nyilvántartva.

Gyöngyöspata térség-központi helye és szerepe a jelenben

Gyöngyöspata Fő terén található Hunyadi Mátyás „Csóka” nevű ágyújának rekonstrukciója.

A 2012-ben 2668 állandó lakcímmel rendelkező lakosú Gyöngyöspata Heves megye északi részén, a Mátra alján helyezkedik el, Gyöngyöstől 12, a fővárostól 80 kilométerre. A községre a legerősebb vonzást Gyöngyös városa gyakorolja.

A népszaporodás az 1970-es évektől folyamatosan csökkenő tendenciát mutat, azonban ez a sajnálatos jelenség nemcsak Gyöngyöspatára, hanem országos szinten is jellemző.

A helyi iskolára először 1746-ból vannak adataink. Az elemi szintű oktatást nyújtó képzésben húsz fő vett részt. Az Iskola épülete tetőtér kialakítással bővült. További beruházás kapcsán 1994. évben az iskola Tornacsarnok és Tanuszodával bővült, amely uszoda, szauna, tornaterem, edzőterem és kiszolgáló helyiségekkel megfelelő módon szolgálja a környező települések - beleértve Gyöngyös városát is – ilyen szolgáltatások iránti igényeinek kielégítését.

Jelenleg 104 gyermek jár a helyi iskolába, melyet 2013. január 1-től állami fenntartásba vett a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ, 2017. július 1-től pedig a Hatvani Tankerületi Központhoz tartozik.

Jelenleg 125 fő óvodáskorú, valamint 5 fő bölcsődés korú gyermek ellátása, oktatása történik a város óvodájában. 2010 évben jelentős uniós támogatással megvalósuló beruházás történt, mellyel biztosítva van a gyermekek színvonalas nevelése. (tornaszoba, teljes akadálymentesítés stb.)

Gyöngyöspata mikro-klimatikus tényezői, úgymint talajadottság, domborzati kitettség, tengerszint feletti magasság, napsütéses órák száma, éves csapadékmennyiség illetve annak eloszlása igen kedvező adottságokat nyújt a szőlő- gyümölcs kultúrák számára.

Gyöngyöspata a szolgáltatások és kereskedelem szempontjából kiemelkedő szereppel rendelkezik. Ipari, kereskedelmi és pénzügyi szolgáltatások egyaránt megtalálhatóak a városban, emellett a település a kereskedelem, nagykereskedelem és egyéb szolgáltatások tekintetében is színes palettával rendelkezik.

Gyöngyöspata a turizmus egyik gyöngyszeme.

Az ország egyik ritkaság számba menő szőlészeti-borászati történeti magángyűjteményével, és egy varázslatos 400 éves pincével várja vendégeit a Nandí Vendégház.

A Pegazus Farmon lovagolásra és szekeres/hintós város és határszemplére van lehetőség.

A város határában lévő horgászto gyönyörű környezetben nyújt pihenést és szórakozást az érdeklődőknek.

A környéken egyedülálló Helikopteres sétarepülés is lehetséges a Laczkó helikopterbázisról.

Gyöngyöspata településszerkezete egységes arculattal rendelkezik, amelynek központi magját a Boldogasszony temploma, a közelében történelmileg kialakult Fő tér és a településre benyúló Vár-hegy oldalába kiépített történelmi pincesor háromszöge képezi. A közel 150 pincéből álló Vári pincék egymás mellett elhelyezkedve utcaszerű pincesorokat, és az egymás fölött, hét szinten elhelyezkedő pincesorok „Hétsoros Pincefalu” –t alkotnak.

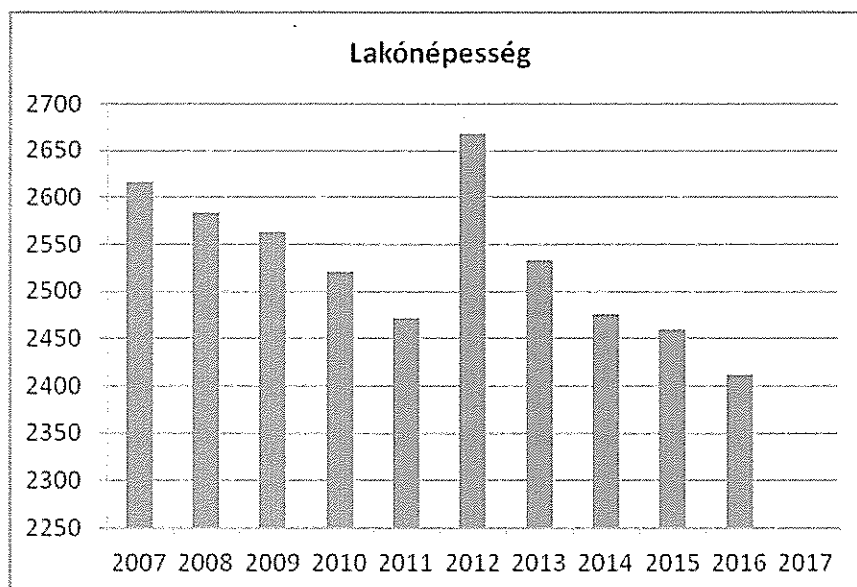
A településünkön a Roma Nemzetiségi Önkormányzat jelenleg működik.

Népesség számának alakulását, alapvetően a természetes szaporodás és a vándorlás egyenlege, az élve születések száma és halálozások számának alakulása valamint a vándorlási egyenleg határozza meg. Természetes szaporodást vizsgálva megfigyelhetjük, hogy a halálozások száma a vizsgált évek adatai alapján magasabb, mint az élve születések száma.

Gyöngyöspata népességének vizsgálata során megállapítható a falu őslakosainak folyamatosan növekvő előregedése, ami az öregedési indexből is látszik illetve a természetes szaporulat adataiból. Az esélyegyenlőség szempontjából látható az időskorú lakosságnak fokozottabb ellátására van szükségük. Mindemellett az is észrevehető, hogy a nők száma idősebb korban magasabb, mit a férfiaké a korcsoportos bontás vizsgálata során. Az állandó népességen belül, 2012 és 2016 között 157 fővel csökkent a lakosság száma.

1. számú táblázat - lakónépesség száma az év végén

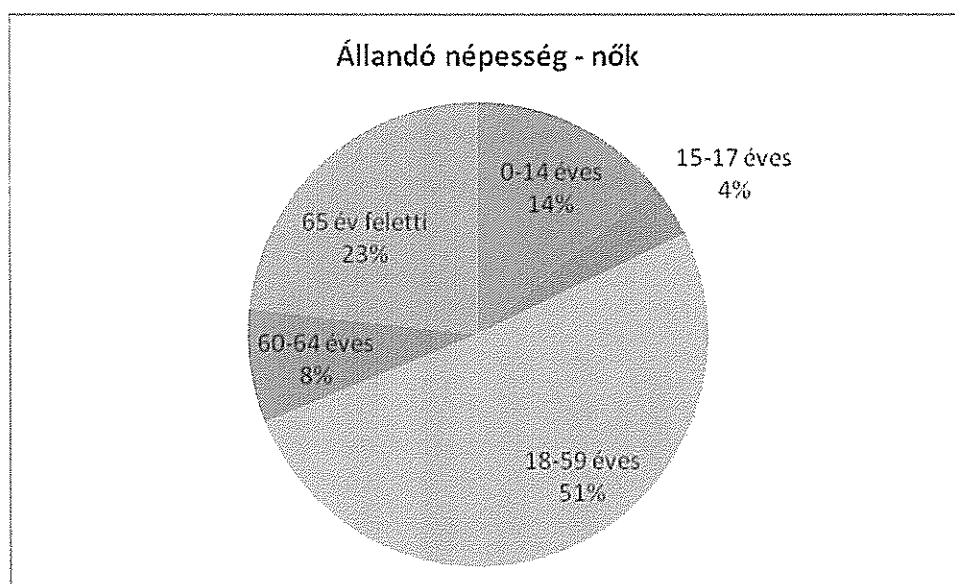
Év	Fő	Változás
2007	2616	
2008	2583	99%
2009	2563	99%
2010	2520	98%
2011	2472	98%
2012	2668	108%
2013	2533	95%
2014	2476	98%
2015	2459	99%
2016	2511	98%
2017		0%

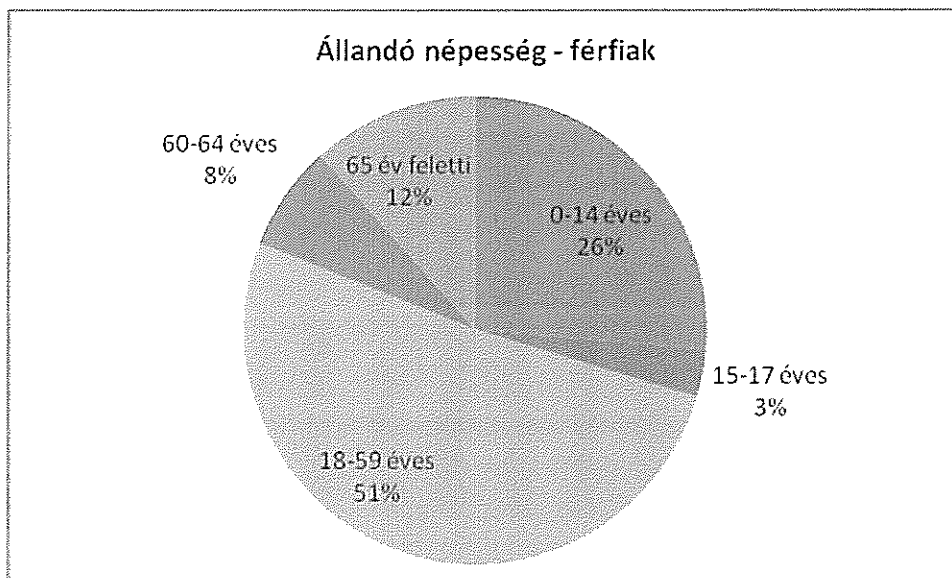

2. számú táblázat - Állandó népesség 2016.évben

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	1298	1213	2511	52%	48%
0-2 évesek			63		
0-14 éves	182	368	550	33%	67%
15-17 éves	50	46	96	52%	48%
18-59 éves	660	716	1376	48%	52%
60-64 éves	103	103	206	50%	50%
65 év feletti	301	162	463	65%	35%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

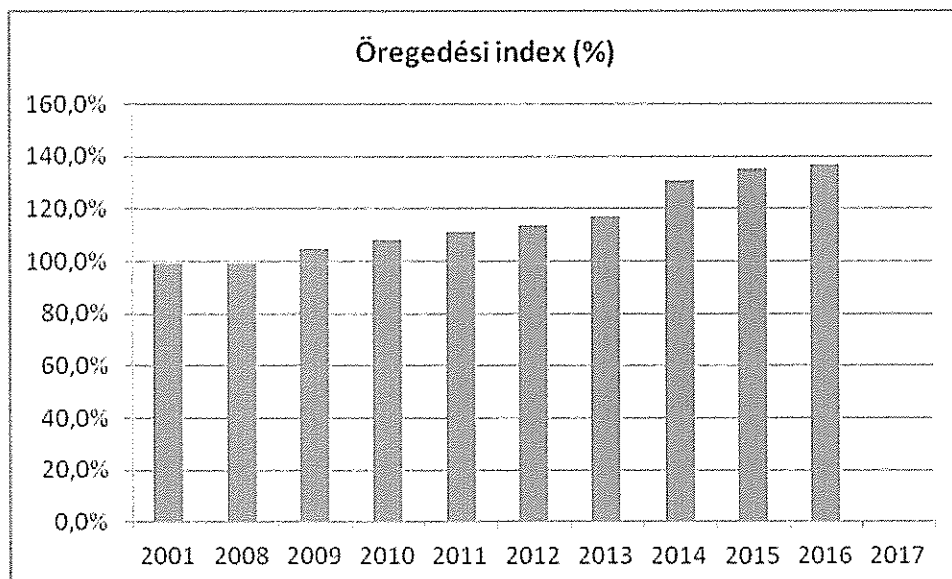

3. számú táblázat - Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	467	470	99,4%
2008	462	465	99,4%
2009	468	447	104,7%
2010	471	435	108,3%
2011	464	417	111,3%
2012	466	411	113,4%
2013	462	395	117,0%
2014	479	366	130,9%
2015	480	355	135,2%
2016	470	344	136,6%
2017			#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

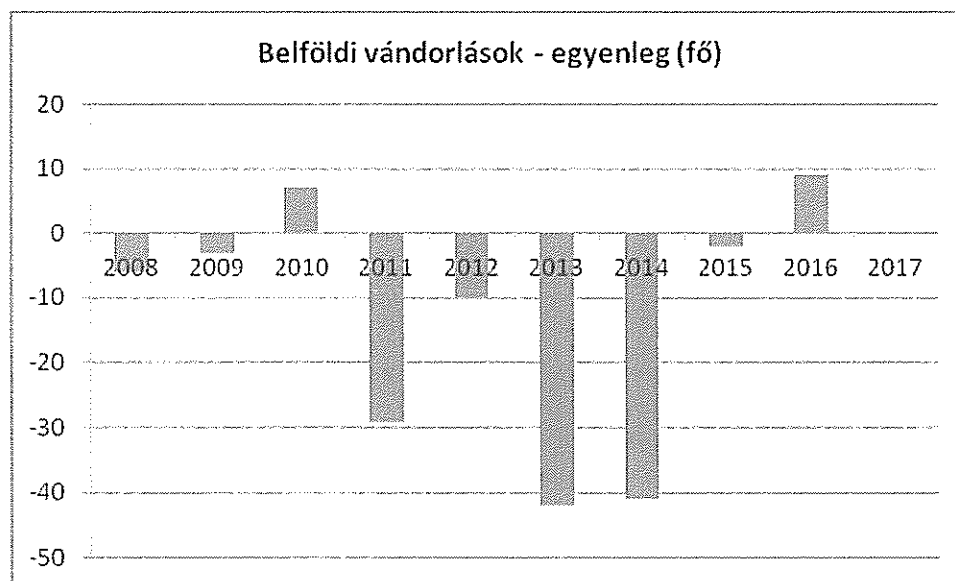

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	69	75	-6
2009	50	53	-3
2010	56	49	7
2011	48	77	-29
2012	56	66	-10
2013	26	68	-42
2014	60	101	-41
2015	53	55	-2
2016	61	52	9
2017			0

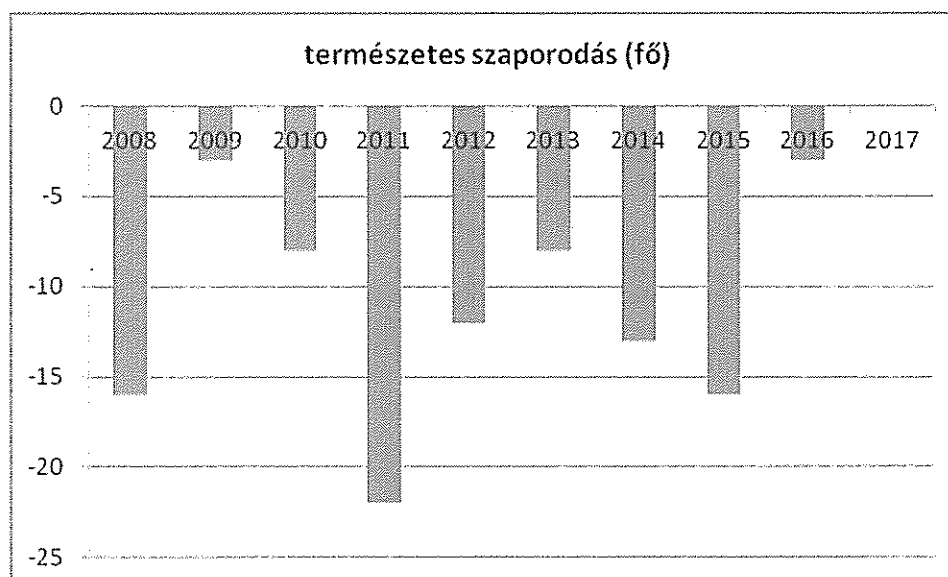
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	25	41	-16
2009	23	26	-3
2010	19	27	-8
2011	24	46	-22
2012	23	35	-12
2013	17	25	-8
2014	25	38	-13
2015	21	37	-16
2016	21	24	-3
2017			0

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A lakónépesség és az állandó népesség száma 2013-tól 2015-ig csökkent, 2016-ban némi növekvő tendenciát mutat. A demográfiai adatok alapján 2016-ban az odavándorlás és elvándorlás tekintetében is növekedés mutatkozik.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet mindenterületén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása, vagy az anyagi helyzete.

Gyöngyöspata Város Önkormányzata folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat az önkormányzat működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban. Az esélyegyenlőség megvalósítását horizontális elvnek tekinti, amely áthatja valamennyi önkormányzati tevékenységet: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a helyi szintű közpolitika alakítása során.

Az Önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játszanak, elősegítve ezzel a település lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is. Ennek eszközei szabályozás, támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Gyöngyöspata Önkormányzata a Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

A helyzetelemzés felépítése megegyezik a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 2. számú mellékletével, annak részletes leírását, adatalemzési tábláit, tartalmi kifejtését foglalja össze.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nktv.) előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az önkormányzat rendeletalkotási jogkörében eljárva, kiemelt figyelmet fordít a hátrányos társadalmi csoportok támogatására. Az önkormányzat testülete a helyi szabályozási tevékenysége során az esélyegyenlőségi szempontokat figyelembe véve a következő önkormányzati rendeleteket alkotta meg, amelynek célja a törvényi előírásokon túl, hogy városunkban olyan támogatási rendszer működjön, amely az állampolgárok számára, a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítésére szolgálnak. A helyi rendeletek, szociális ellátások, szolgáltatások középpontjában a hátrányos helyzetűek, az idősek a gyermekek, fiatalok, a helyi civil szervezetek valamint a családok állnak.

A megalkotott hatályos önkormányzati rendeletek:

- 10/2015.(III.31.) A gyermekétkeztetési és munkahelyi étkeztetés térítési díjak megállapításáról
- 19/2016.(XI.29.) Egészségügyi alapellátások körzeteinek megállapításáról
- 7/2003 (IV.26) Helyi építési szabályzatról
- 6/2004 (II.23.)A helyi környezetvédelemről,a közterületek és ingatlanok rendjéről,a település tisztaságáról
- 15/2008.(XII.15.) Önkormányzati és egyéb tulajdonban lévő lakások bérleti és a külön szolgáltatások díjáról, valamint a lakbértámogatásokról
- 24/2016.(II.29.) Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció
- 3/2015.(II.02.) Köztisztaságról és a szervezett köztisztasági közszolgáltatás kötelező igénybevételéről
- 5/2015.(II.24.) A települési támogatás megállapításának, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályairól
- 6/2015.(II.24.) Az első lakáshoz jutók önkormányzati támogatásáról

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A település költségvetési koncepciója támogatja az esélyegyenlőség megvalósulását. Sajnos az önkormányzat pályázati források nélkül nem képes a terveit megvalósítani. Szükséges, hogy forrásokat teremtsünk a célok eléréséhez, a célcsoportok támogatásához.

Gyöngyöspata turisztikailag vonzó település, egyedülálló hétsoros pincefaluja és a híres Jessze fa oltár idegenforgalmat csalogató látványosság.

A helyi szabályozások legfőbb célja a foglalkoztatás biztosítása az aktív korúak számára, ami által gazdaságilag stabilnak mondhatóak a családok. További cél még az aluliskolázottság megszüntetése, 2012. december 12 – én elindult 25 fő közfoglalkoztatott munkavállaló mezőgazdasági szakirányú képzése, ami alapján növénytermesztő és tartósító valamint állattenyésztő végzettséghez jutnak a „tanulók”.

Az egészségügyi és szociális alapellátások közül, felnőtt háziorvos, gyermekorvos, szemészet, fogászat, gyógyszerár megtalálhatóak.

A településünk hosszú távú jövőképe az értékek és hagyományok megőrzése mellett a fenntartható fejlődés az értékőrzés és a megújulás.

Középtávú stratégia céljai:

- Fenntartható fejlesztés a funkciók harmóniájában,
- A település, mint az élhető, értékőrző hagyományörző környezet,
- Példaértékű gondoskodás és egyenlő esélyek biztosítása.

Az alábbiakban azon jogszabályi rendelkezések ismertetésére kerül sor, amelyek koncepciók, tervek elkészítését írják elő az önkormányzatok számára.

Költségvetési koncepció – az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24. § értelmében A jegyző, által elkészített, a következő évre vonatkozó költségvetési koncepciót a polgármester október 31-ig nyújtja be a képviselő-testületnek, melyet a testület rendelet formájában hagy jóvá.

Gazdasági program - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

Szociális Szolgáltatástervezési koncepció – a szociális igazgatásról és a szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény 92. §-a szerint a legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít.

Településrendezési terv – Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban 1997. évi LXXVIII. tv.) 6. §-a alapján a települési önkormányzat – a fővárosban a fővárosi és a kerületi önkormányzatok a külön jogszabályban meghatározott hatáskörük szerint – a településrendezési feladatukat a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészítésével és azok elfogadásával látják el.

Településszerkezeti terv - Az 1997. évi LXXVIII. törvény 10. §-a szerint a településszerkezeti terv meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes területrészek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését, az országos és térségi érdek, a szomszédos vagy a más módon érdekelt többi település alapvető jogainak és rendezési terveinek figyelembevételével a környezet állapotának javítása vagy legalább szinten tartása mellett. A településszerkezeti tervet a települési önkormányzatnak legalább tízévenként felül kell vizsgálnia, és szükség esetén a terv módosításáról vagy az új terv elkészítéséről kell gondoskodnia. A településszerkezeti tervet a 9. § előírásain túlmenően a szomszédos települési, továbbá a megyei önkormányzattal is egyeztetni kell.

Településfejlesztési koncepció - az 1997. évi LXXVIII. törvény értelmében a fejlesztés összehangolt megvalósulását biztosító és a településrendezést is megalapozó, a település közigazgatási területére

kiterjedő önkormányzati településfejlesztési döntéseket rendszerbe foglaló, önkormányzati határozattal elfogadott dokumentum, amely a település jövőbeni kialakítását tartalmazza. A fejlesztési koncepció elsősorban településpolitikai dokumentum, amelynek kidolgozásában a természeti-művi adottságok mellett a társadalmi, a gazdasági, a környezeti szempontoknak és az ezeket biztosító intézményi rendszernek van döntő szerepe.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Mötv. 87. §-a értelmében a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

2016. január 1-től Gyöngyös Körzete Kistérség Többcélú Társulásának tagjai vagyunk. A Társulás célja Gyöngyös és a környező települések együttműködésének elősegítése a kölcsönös előnyök alapján.

A társulási megállapodásban részletesen megtalálható a társulások által ellátott feladat- és hatáskörök.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőségi program a Szociális és Munkaügyi Minisztérium által kiadott Módszertani Segédlet és Gyakorlati Útmutató Helyi Esélyegyenlőségi Programok, valamint az Emberi Erőforrások Minisztere 2/2012. (VI.5.) EMMI rendelete (1. számú melléklet) a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól alapján készült.

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a KSH és a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze.

Mindezek alapján vázolható fel a település átfogó helyzetképe esélyegyenlőségi szempontból, illetve az is láthatóvá válik, hogy mely területeken szükséges további adatok gyűjtése.

Azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs azokban az esetekben a 2011.évi népszámlálás adataiból indultunk ki.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek.

A szegénység kialakulásának okai többek között a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére, az oktatás és képzés hiányosságaira, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza.

A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (2011. év) megállapítása szerint: „Minden harmadik ember (kb. 3 millió ember) ma Magyarországon a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A jövedelem és vagyon fogalmát a Szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló törvény 4. §-a és a Családok támogatásáról szóló törvény 4. §-a határozza meg a jogszabályok hatálya alá tartozó ellátások vonatkozásában.

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből.

Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek.

A településen működő kisvállalkozások nem tudják foglalkoztatni teljes körűen a településen élő munkaképes korú lakosságot, ezért napi szinten ingáznak a család és munkahelyük között.

Tapasztalataink szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motivációs problémák.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A fejezetre vonatkozó jogi szabályozás szerint a helyi önkormányzat az Foglalkoztatási törvény 8. §-a értelmében külön törvényben meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során

- a) közfoglalkoztatást szervez,
- b) figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását,
- c) döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során figyelembe veszi azok foglalkoztatáspolitikai következményeit,
- d) az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez támogatást nyújt.

A helyi önkormányzat a Mötv. 15. §-a szerint feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személy feladatellátásba történő bevonását.

Előfordulnak olyan speciális helyzetek, amikor indokolt, hogy a munkáltató különbséget tegyen helyzetük, tulajdonságuk, jellemzőjük alapján a munkavállalók között, ezért az Ebktv. értelmében nem minősül az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének, ha az a munka jellege vagy

természete alapján indokolt, az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű feltételre alapított arányos megkülönböztetés.

Az alábbiakban következő táblázatokba gyűjtött adatok alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

A Heves Megyei Kormányhivatal Gyöngyösi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya (3200 Gyöngyös, Vezekényi út 24.) fogadja az álláskeresőket, a nem nyilvántartott munkát keresőket. Minden esetben elsődleges szempont, hogy az ügyintézők az ügyfelek részére megfelelő állásokat keresnek és ajánlanak fel.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Gyöngyöspata földrajzi elhelyezkedéséből adódóan a lakosság jelentős része folytat gazdasági tevékenységet, mint mezőgazdasági őstermelő szőlő - gyümölcstermeléssel és feldolgozással foglalkoznak, illetve vállalkozók. Mezőgazdasági munkafolyamatok elvégzését gépi erővel illetve idénymunkások segítségével oldják meg.

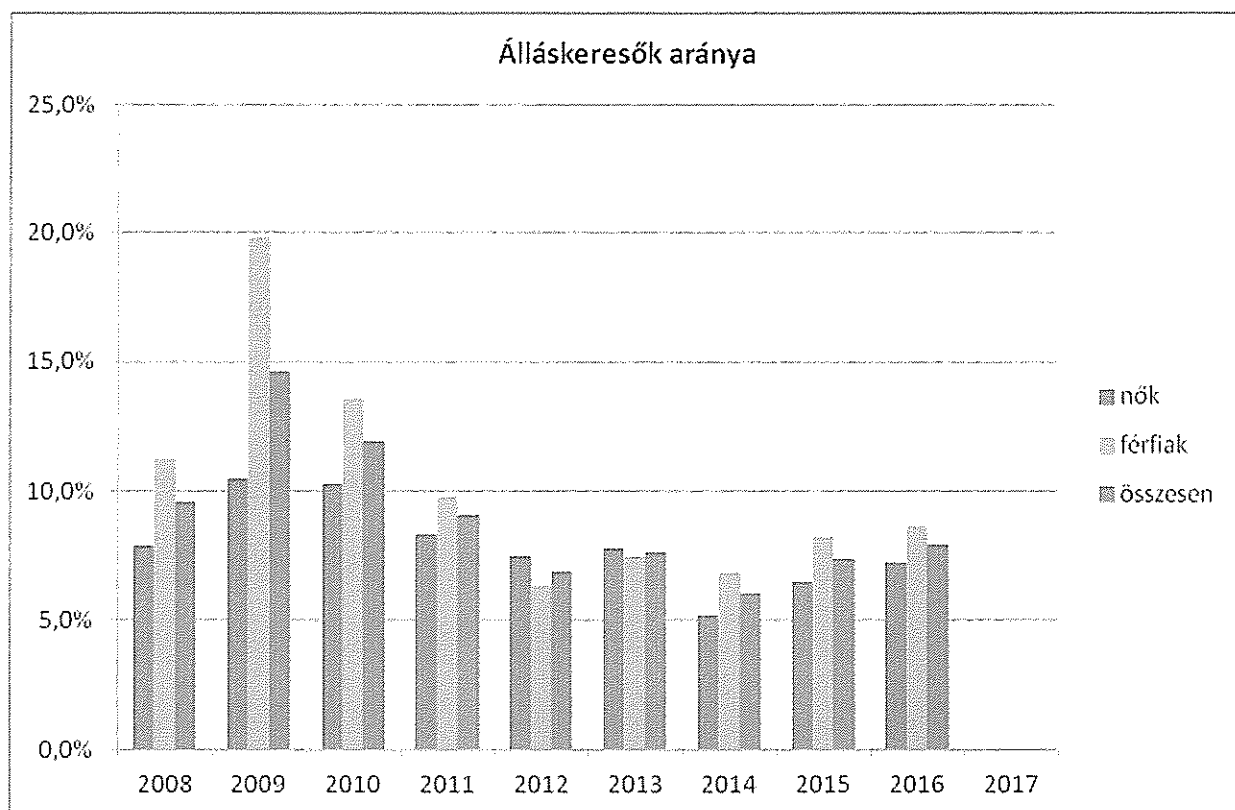
Az adatok alapján elmondható, hogy a lakónépesség 10-15 %-a nyilvántartott álláskereső, ezen belül a nemek arányának vizsgálata mutatja a nyilvántartott álláskeresők közül a férfi lakosság van nagyobb arányban.

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	888	909	1797	70	7,9%	102	11,2%	172	9,6%
2009	889	713	1602	93	10,5%	141	19,8%	234	14,6%
2010	903	908	1811	93	10,3%	123	13,5%	216	11,9%
2011	886	901	1787	74	8,4%	88	9,8%	162	9,1%
2012	870	902	1772	65	7,5%	57	6,3%	122	6,9%
2013	849	894	1743	66	7,8%	67	7,5%	133	7,6%
2014	849	894	1743	44	5,2%	61	6,8%	105	6,0%
2015	846	875	1721	55	6,5%	72	8,2%	127	7,4%
2016	775	834	1609	56	7,2%	72	8,6%	128	8,0%
2017			0		#####		#####	0	#####

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

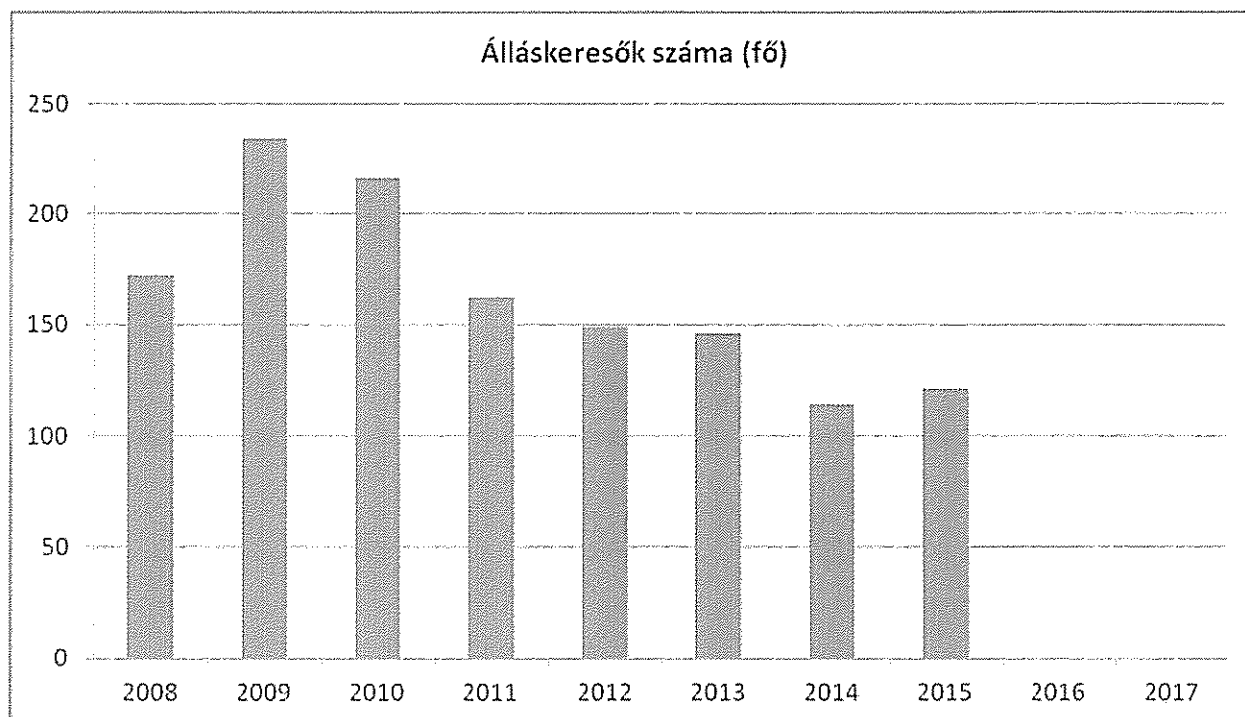
Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek. Alacsony továbbá a 15–20 éves korosztály munkaerő-piaci részvétele is. A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja, ugyanakkor jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni munkahelykeresés ideje is. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja. Az ifjúsági munkanélküliség strukturális munkanélküliség, a munkaerőpiac elvárásai ma már nemcsak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a különböző személyes kompetenciákra, szakmai és gyakorlati tudásra vonatkoznak.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma
korcsoport szerint

		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
nyilvántartott álláskereső száma összesen	fő	172	234	216	162	149	146	114	121	0	0
20 éves és fiatalabb	fő	10	10	11	8	13	10	12	8		
	%	5,8%	4,3%	5,1%	4,9%	8,7%	6,8%	10,5%	6,6%	#####	#####
21-25 év	fő	23	30	26	22	15	22	13	16		
	%	13,4%	12,8%	12,0%	13,6%	10,1%	15,1%	11,4%	13,2%	#####	#####
26-30 év	fő	22	34	27	22	18	17	6	11		
	%	12,8%	14,5%	12,5%	13,6%	12,1%	11,6%	5,3%	9,1%	#####	#####
31-35 év	fő	31	34	26	17	19	16	17	13		
	%	18,0%	14,5%	12,0%	10,5%	12,8%	11,0%	14,9%	10,7%	#####	#####
36-40 év	fő	24	32	26	18	12	13	9	11		
	%	14,0%	13,7%	12,0%	11,1%	8,1%	8,9%	7,9%	9,1%	#####	#####
41-45 év	fő	18	28	29	20	20	16	16	16		
	%	10,5%	12,0%	13,4%	12,3%	13,4%	11,0%	14,0%	13,2%	#####	#####
46-50 év	fő	25	31	30	19	16	15	9	10		
	%	14,5%	13,2%	13,9%	11,7%	10,7%	10,3%	7,9%	8,3%	#####	#####
51-55 év	fő	13	30	31	28	19	21	13	7		
	%	7,6%	12,8%	14,4%	17,3%	12,8%	14,4%	11,4%	5,8%	#####	#####
56-60 év	fő	6	5	10	8	17	15	17	15		
	%	3,5%	2,1%	4,6%	4,9%	11,4%	10,3%	14,9%	12,4%	#####	#####
61 év felett	fő	0	0	0	0	0	1	2	14		
	%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,7%	1,8%	11,6%	#####	#####

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

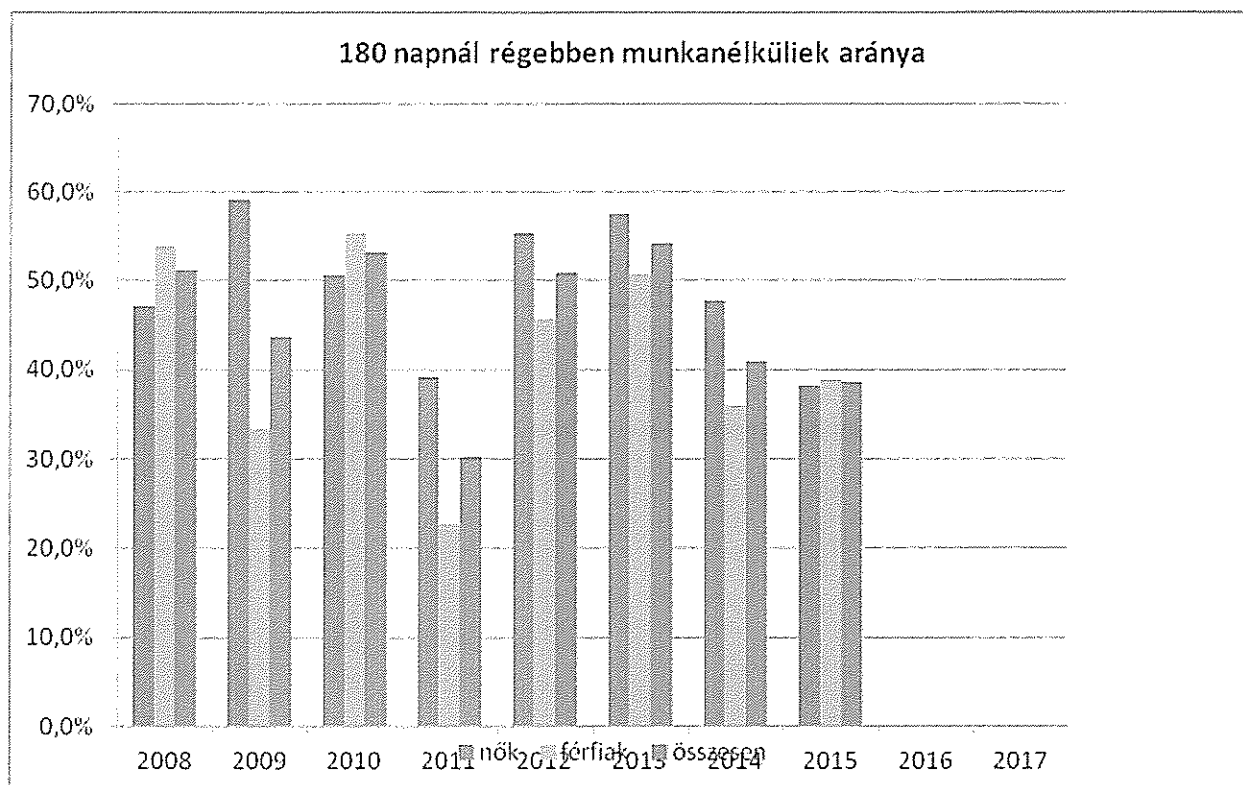
A tartós munkanélküliség 2015-2016 évben az előző évekhez képest csökkent a nagyobb létszámú közfoglalkoztatási programok és az új munkahelyek létrehozása miatt. Nemek szerinti bontás alapján a férfiak aránya valamivel magasabb, mint a nőké.

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya

év	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	70	102	172	33	55	88	47,1%	53,9%	51,2%
2009	93	141	234	55	47	102	59,1%	33,3%	43,6%
2010	93	123	216	47	68	115	50,5%	55,3%	53,2%
2011	74	88	162	29	20	49	39,2%	22,7%	30,2%
2012	65	57	122	36	26	62	55,4%	45,6%	50,8%
2013	66	67	133	38	34	72	57,6%	50,7%	54,1%
2014	44	61	105	21	22	43	47,7%	36,1%	41,0%
2015	55	72	127	21	28	49	38,2%	38,9%	38,6%
2016			0			0	#####	#####	#####
2017			0			0	#####	#####	#####

Forrás: TeIR, Nemzeti MunkaügyiHivatal

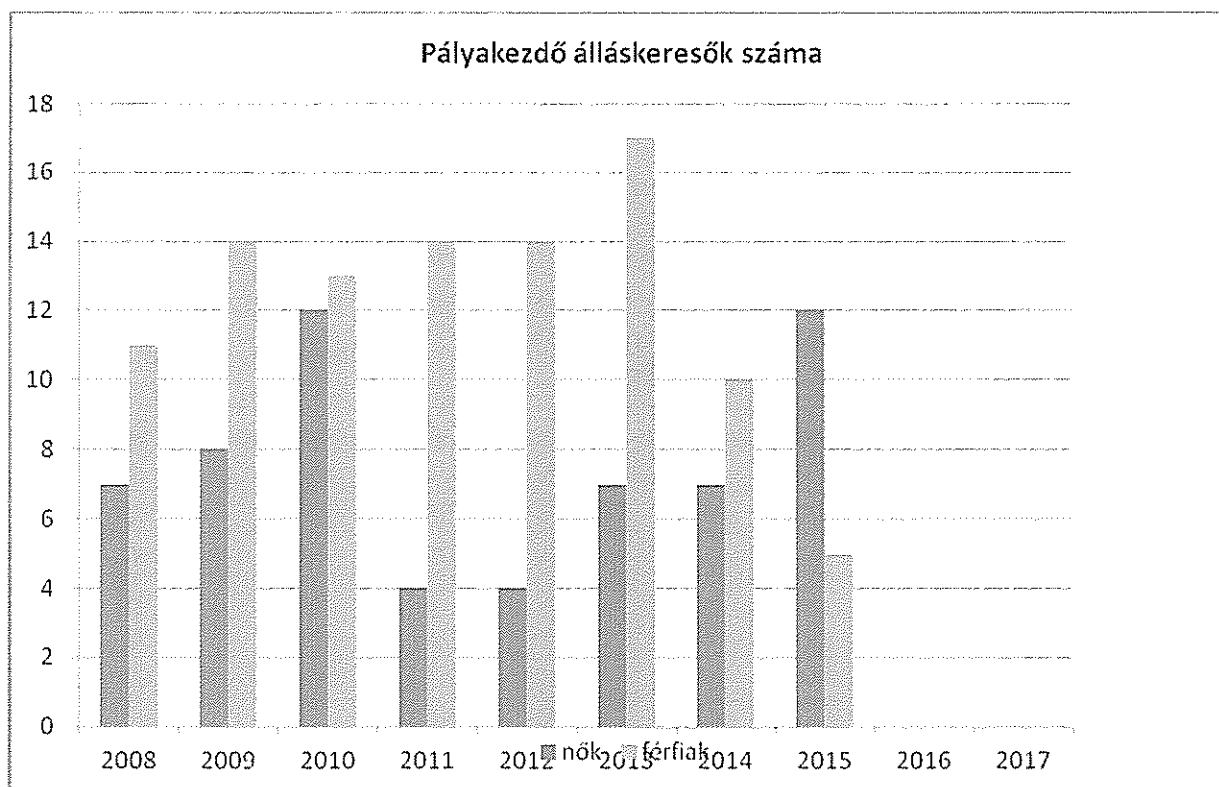

Az utóbbi két évben a pályakezdő fiatal lakosság 4%-a nyilvántartott álláskereső, ez adódhat a tapasztalat hiányából, rosszul megválasztott továbbtanulási okok miatt. Nemek szerinti bontásban ugyanúgy, mint az előző táblázatnál itt is látszik a férfiak munkanélküliségi aránya magasabb.

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresőik száma és a 18-29 éves népesség száma

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresőik száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	199	223	422	7	3,5%	11	4,9%	18	4,3%
2009	197	222	419	8	4,1%	14	6,3%	22	5,3%
2010	204	221	425	12	5,9%	13	5,9%	25	5,9%
2011	203	209	412	4	2,0%	14	6,7%	18	4,4%
2012	207	217	424	4	1,9%	14	6,5%	18	4,2%
2013	208	205	413	7	3,4%	17	8,3%	24	5,8%
2014	195	209	404	7	3,6%	10	4,8%	17	4,2%
2015	197	218	415	12	6,1%	5	2,3%	17	4,1%
2016			0		#####		#####	0	#####
2017			0		#####		#####	0	#####

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

A 2011. évi adatok azt mutatják, hogy a 15 éves és idősebb lakosság 18 %-a nem rendelkezik általános iskolai végzettséggel. Ezen belül magasabb a nők aránya. A felzárkóztató képzések indokoltsága javasolt a Járási Munkaügyi Központok illetve pályázati lehetőségek útján.

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	2218	1214	1004	1811	930	881	407	18,3%	284	23,4%	123	12,3%
2011	2060	1056	1004	784	455	329	1276	61,9%	601	56,9%	675	67,2%

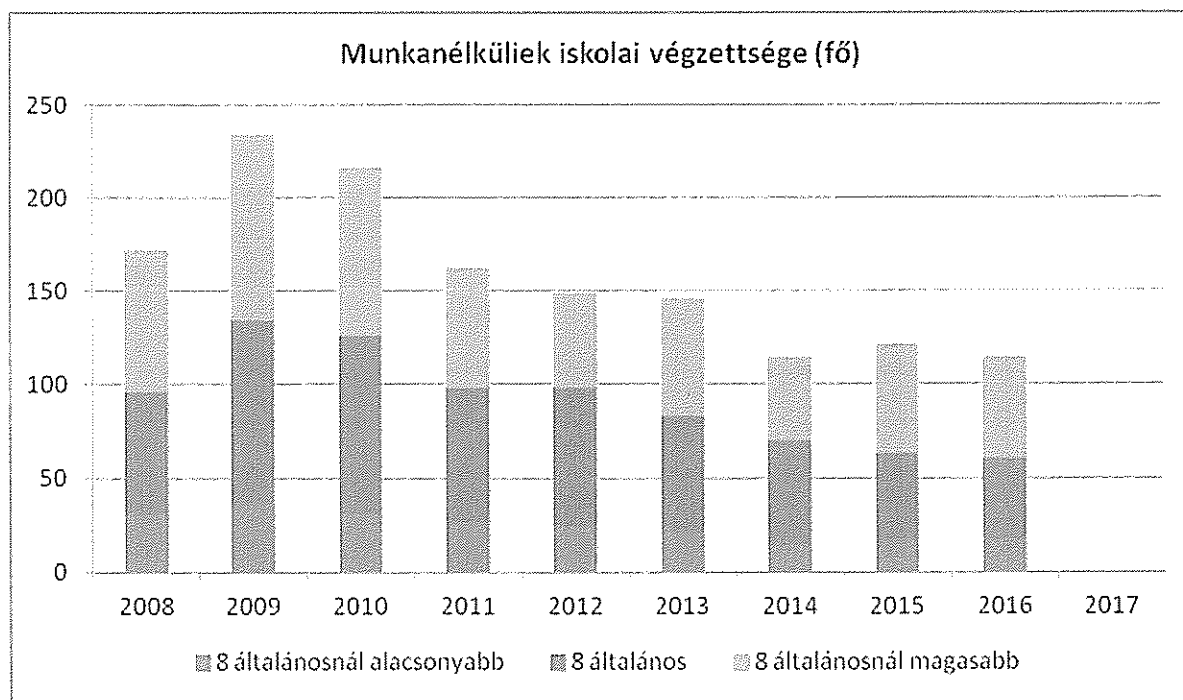
Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

Adatok alapján a 8 általánosnál alacsonyabb végzettséggel illetve a 8 osztállyal rendelkezők aránya, a nyilvántartott álláskeresők kb. 60% -át adják, tehát az álláskeresők több mint fele szakképesítéssel nem rendelkezik. Itt említendő ismét a szakképzések támogatása a jövőben Járási Munkaügyi Központ illetve pályázati úton nyert költségek terhére.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

év	nyilvántartott álláskereső száma összesen	A nyilvántartott álláskereső megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		fő	%	fő	%	fő	%
2008	172	30	17,4%	66	38,4%	76	44,2%
2009	234	36	15,4%	98	41,9%	100	42,7%
2010	216	31	14,4%	95	44,0%	90	41,7%
2011	162	27	16,7%	71	43,8%	64	39,5%
2012	149	24	16,1%	74	49,7%	51	34,2%
2013	146	21	14,4%	62	42,5%	63	43,2%
2014	114	14	12,3%	56	49,1%	44	38,6%
2015	121	17	14,0%	46	38,0%	58	47,9%
2016	114	17	14,9%	43	37,7%	54	47,4%
2017	0		#####		#####		#####

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Mivel az alacsony iskolázottság probléma a településen, és a következő táblák adatai alapján a felnőttoktatás ezen a területen nem jelenik meg, akkor a későbbiekben egy beavatkozási terület lehet. Ha a településen nincs felnőttoktatás, célszerű felmérni az erre vonatkozó igényt és partnerek bevonásával megszervezni.

3.2.7. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők

év	általános iskolai felnőttoktatásban résztvevők száma	8. évfolyamot felnőttoktatásban eredményesen elvégzők száma	
	fő	Fő	%
2009	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2010	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2011	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2012	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2013	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2014	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2015	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2016	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2017	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

év	középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők		szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők		gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők	
	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2009	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2010	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2011	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2012	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2013	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2014	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2015	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2016	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2017	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

c) közfoglalkoztatás

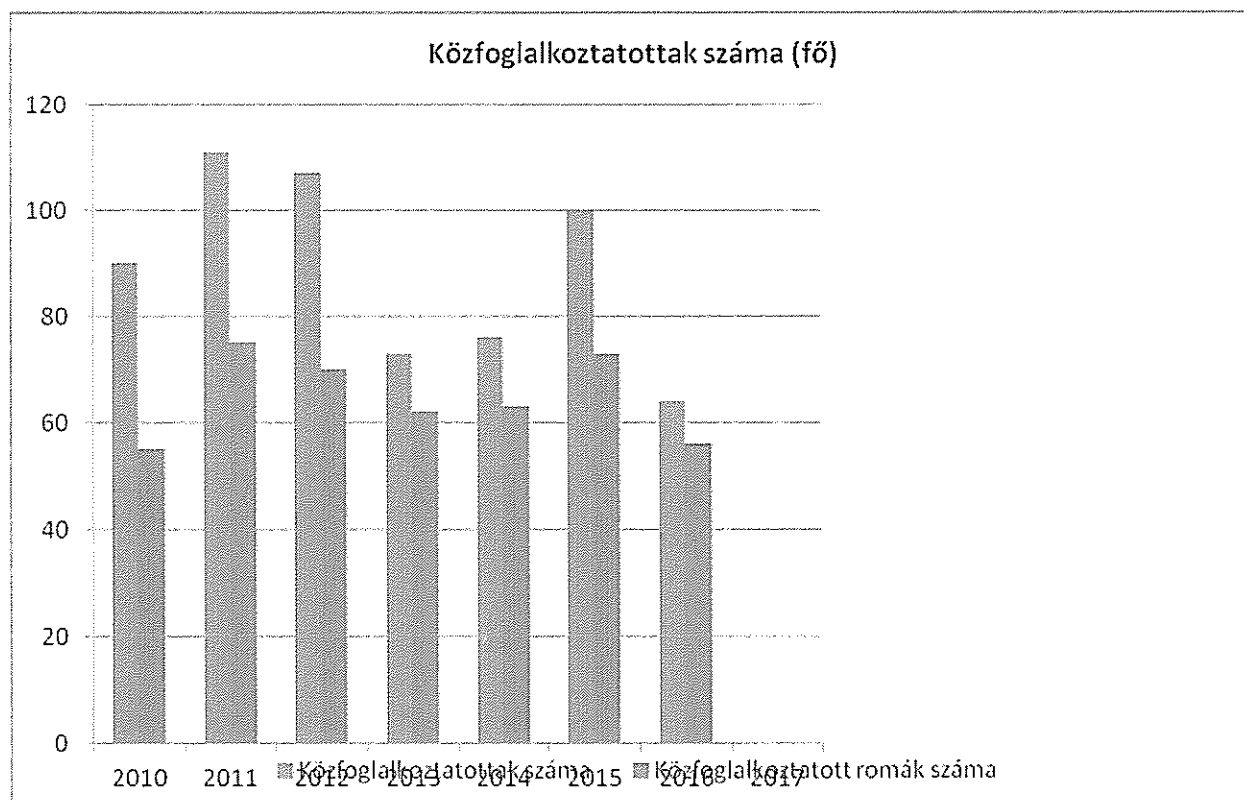
2011. szeptember 1. napján hatályba lépett a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény, amely létrehozta a közfoglalkoztatás új rendszerét. A közfoglalkoztatottakat a helyi munkaügyi központtal kötött hatósági szerződés szerint foglalkoztatjuk. A foglalkoztatás szervezését Gyöngyöspata Polgármesteri Hivatalának igazgatási előadója látja el, a munkáltatói jogokat a Polgármester gyakorolja, bérszámfejtési feladatokat a Magyar Államkincstár Heves Megyei Igazgatósága végzi. A közterületen dolgozók irányítását két fő közfoglalkoztatott munkavezető látja el. A közfoglalkoztatásban résztvevők munkájukat városunk közigazgatási területén belül, a település közterületeinek a tisztántartása az elsődleges feladatuk.

Összevetve a táblázat első oszlopának adatait a település aktív korú népességének nagyságával, látszik a közfoglalkoztatás szerepe. 2013 év első öt hónapja alatt 72 személlyel kötöttünk közfoglalkoztatási munkaszerződést, 11 fő hagyományos közfoglalkoztatási munkát 61 fő országos mintaprogram keretein belül van foglalkoztatva. 2015 évhez képest 2016-ban már kevesebben voltak közfoglalkoztatásban a növekvő munkahelyek száma miatt.

3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakosságához képest
2010	90	80%	55	
2011	111	110%	75	
2012	107	105%	70	
2013	73	75%	62	
2014	76	77%	63	
2015	100	104%	73	
2016	64	65%	56	
2017				

Forrás: Önkormányzat adatai

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A településen munkalehetőséget főleg a mezőgazdaság, a turizmus, az önkormányzati intézmények, a mikro- és kisvállalkozások biztosítanak.

Legközelebb található nagyobb vállalatok 10-30 km. közelségből elérhetőek. Nagy létszámú munkaerőt foglalkoztat, valamint külön autóbuszjárat közlekedik a munkahelyekre pl. Bosch, Visonta, B-Braun, Faurecia Kft.,

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A Heves Megyei Kormányhivatal Gyöngyösi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály (3200 Gyöngyös, Vezekényi út 24.) a munkaerő-piaci képzések lebonyolításában, a képzési lehetőségek felkutatásában, a pályaválasztási tevékenységben az intézményi és a piaci képzőkkel tart fenn kapcsolatokat.

Minden esetben elsődleges szempont, hogy az ügyintézők az ügyfelek részére megfelelő állásokat keresnek és ajánlanak fel, valamint a továbbképzési és átképzési lehetőségekről tájékoztatják az ügyfeleket.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A szegénységgel és társadalmi kirekesztődéssel kapcsolatos mutatószámok listáját 2001-ben határozta meg az Európai Unió, e szerint Európában szegénynek számítanak a medián jövedelmek 60%-ánál kevesebből élők. Ennek megfelelően a szegénységben élők, meghatározásánál a háztartások összes nettó jövedelmét kell figyelembe venni úgy, hogy minden egyes háztartástag munkából, társadalmi juttatásból, illetve vagyonból származó jövedelmét összegezni kell, majd csökkenteni szükséges a fizetendő adókkal és járulékokkal. A KSH legfrissebb, 2011. évi felvételéből származó kimutatása szerint a szegénységi küszöb forintban kifejezve alig haladta meg a nettó 62.000 Ft-ot.¹⁵ A mélyszegénységgel sújtottak közé azokat sorolják, akiknek különösen alacsony, a medián jövedelmek 40%-a alatti a jövedelme.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkozási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezteti hatását. A foglalkozási diszkrimináció mértéke és a munkaerő-piaci státusz között erős összefüggés található. A munkaerőpiacról való korai kiszoruláshoz leginkább az egészségi állapottal, a származással és az életkorral összefüggő foglalkozási diszkrimináció járul hozzá.

A gyakorlatban előfordulhat, hogy meghatározott speciális foglalkoztatási jellemzők miatt, szükséges a munkavállalók között megkülönböztetést tenni, de ez nem jelentheti az egyenlő bánásmód követelményének megsértését. Ilyen, az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű feltételre alapított arányos megkülönböztetés, ha azt a munka jellege vagy természete indokolja.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Ebben a részben kiemljük a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokat, valamint a munkaerő-piaci szolgáltatásokat és az álláskereső számára elérhető támogatásokat. területen az Szt. 25. §-a, 45. §-a és 47. §-a alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

Pénzbeli ellátások: időskorúak járadéka, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, rendszeres szociális segély, ápolási díj, lakásfenntartási támogatás, temetési segély, rendkívüli települési támogatás.

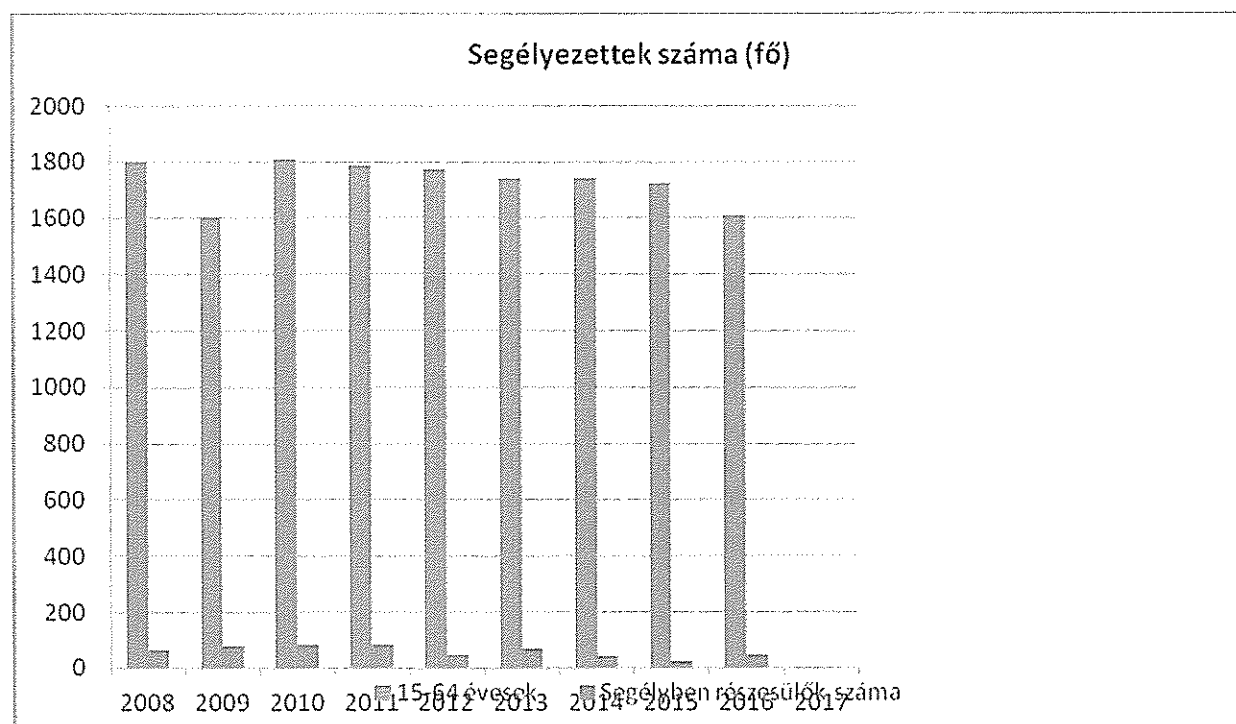
Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók, így lakásfenntartási támogatás, temetési segély, rendszeres szociális segély, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, rendkívüli települési támogatás.

Természetbeni ellátás továbbá a köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma

év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008	1797	65	3,6%
2009	1602	78	4,9%
2010	1811	83	4,6%
2011	1787	83	4,6%
2012	1772	48	2,7%
2013	1743	72	4,1%
2014	1743	43	2,5%
2015	1721	26	1,5%
2016	1609	48	3,0%
2017			#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

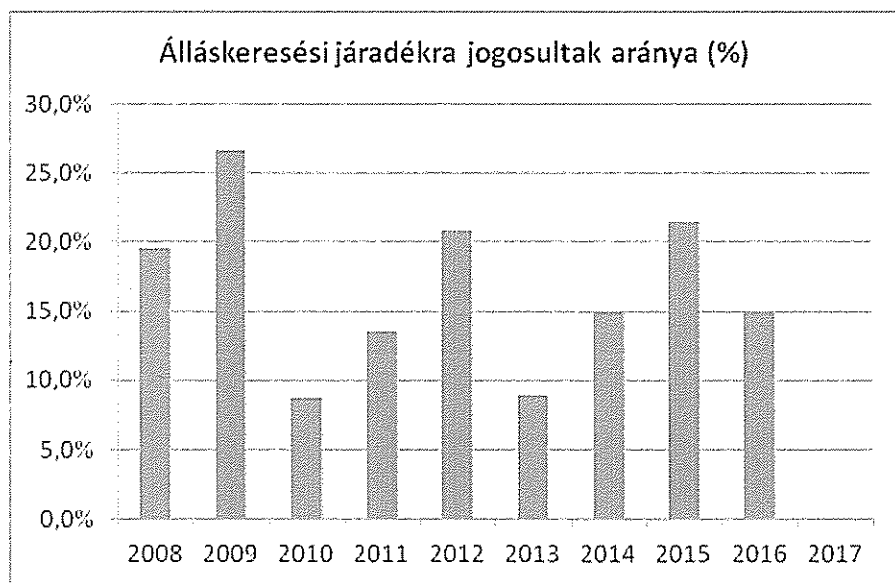

Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek elemzése során a táblázat adatait figyelve elmondhatjuk, hogy a nyilvántartott álláskeresőkből kb. 20 %-a jogosult álláskeresői járadékra

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosultak száma

év	nyilvántartott álláskeresőkből száma	álláskeresői járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2008	169	33	19,5%
2009	169	45	26,6%
2010	218	19	8,7%
2011	162	22	13,6%
2012	149	31	20,8%
2013	146	13	8,9%
2014	114	17	14,9%
2015	121	26	21,5%
2016	114	17	14,9%
2017			#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.3.3. számú táblázat adatsora azt jelzi, hogy az adott településen a szociális segély és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, mint az aktív korúak támogatása milyen mértékben van jelen. Aktív korúak támogatását kaphat a Heves Megyei Kormányhivatal Járási Hivatalától az a személy, aki nem munkavállaló, vagy egészségkárosodott, vagy támogatott álláskereső, vagyis olyan hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személy, aki nem rendelkezik rendszeres, megélhetést biztosító jövedelemmel. A foglalkoztatást helyettesítő támogatást csak álláskereső személy veheti igénybe, aki a Heves Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Osztályával együttműködő.

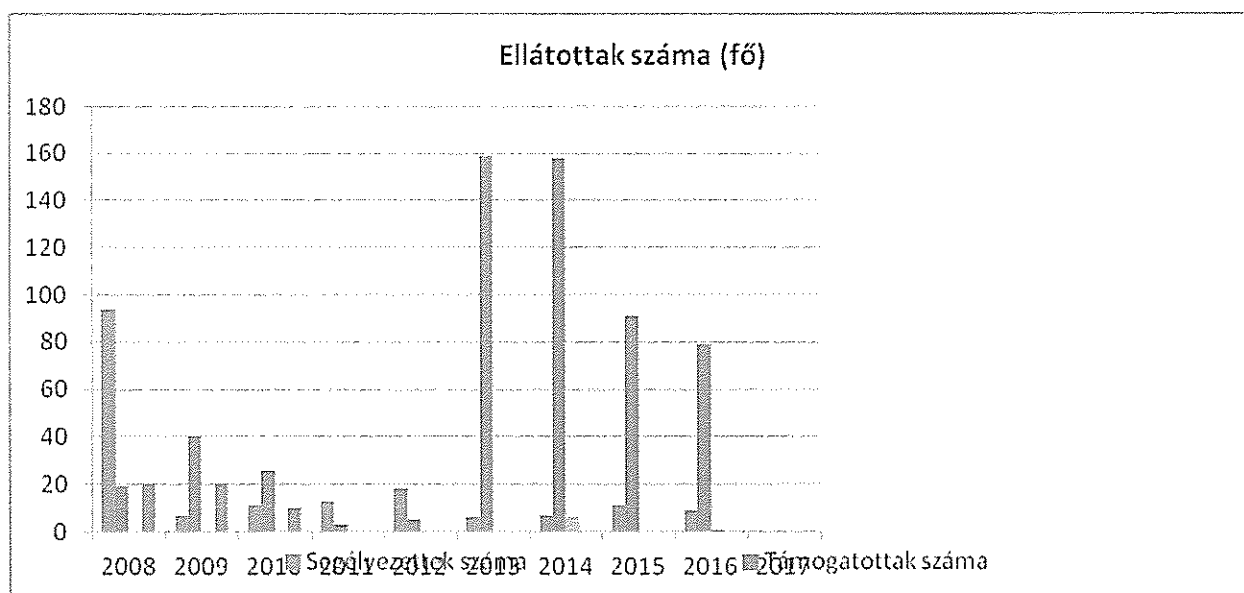
Figyelembe kell venni, hogy 2011. január 1-től bérpótló juttatásra (BJP), illetve 2011 szeptember 1-től foglalkoztatást helyettesítő támogatásra (FHT) jogosult, aki korábban rendelkezésre állási támogatásban (RÁT) részesült, ám a jogosultságot évente felül kell vizsgálni. 2012-től csak annak folyósítható az ellátás, aki a jogosultság felülvizsgálatát megelőző évben legalább 30 nap munkaviszonyt tud igazolni közfoglalkoztatásban vagy más foglalkoztatási jogviszony alapján. Amennyiben a feltételeknek nem tud eleget tenni, mert számára nem tudtak közfoglalkoztatás körébe tartozó munkát felajánlani, illetve a 30 nap munkavégzést egyéb módon sem tudta teljesíteni,

akkor a 30 nap számításánál az általa teljesített közérdekű önkéntes tevékenység időtartamát is figyelembe kell venni. A foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő a Heves Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Osztályával nyilvántartott álláskeresőként köteles együttműködni. Január elsejétől közfoglalkoztatásban csak a kirendeltség által közvetített álláskereső foglalkoztathatóak.

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

év	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresői támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akikről helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	94	5,2	19	11	0	20
2009	7	0,4	40	17	0	20
2010	11	0,6	26	12	0	10
2011	13	0,7	3	1,9	0	0
2012	18	0,9	5	2,1	0	0
2013	6	0,3	159	89	0	0
2014	7	0,4	158	88	6	0
2015	11	0,6	91	43	0	0
2016	9	0,6	79	36	1	0
2017						

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az aktív korúak ellátásában részesülőknek továbbra is előírás a Foglalkoztatási Osztályokkal való együttműködés, míg az egészségkárosodott személyek kivételével a rendszeres szociális segélyre jogosultak az arra kijelölt szervvel, kötelesek együttműködni. A megállapodás elsődleges célja olyan szolgáltatások biztosítása, amely a munkaerőpiacra történő visszahelyezést segíti. A beilleszkedést elősegítő program a munkanélküliség káros hatásait segített enyhíteni. Az anyagi helyzet romlásának következményeként a munkanélküli emberek kapcsolatai beszűkültek, megváltozott énképük és életvitelükben is jelentős változás figyelhető meg. Az anyagi nehézségek konfliktusokat idéznek elő a munkanélküliek családjában, sokszor az alkoholizmus is ennek a folyamatnak a kiteljesedésében megjelenik.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1- től.

A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaiak viseléséhez nyújtott hozzájárulás.

A lakásfenntartási támogatás rászorultsági alapon állapítható meg.

Gyöngyöspatán 2008 óta egy házzal csökkent az összes lakásállomány, így 1069 helyett 1068 lakás található. A lakások közül egy sem biztosít elégtelen lakhatási körülményeket.

a) bérlakás-állomány

Bérlakás városunkban nem található.

b) szociális lakhatás

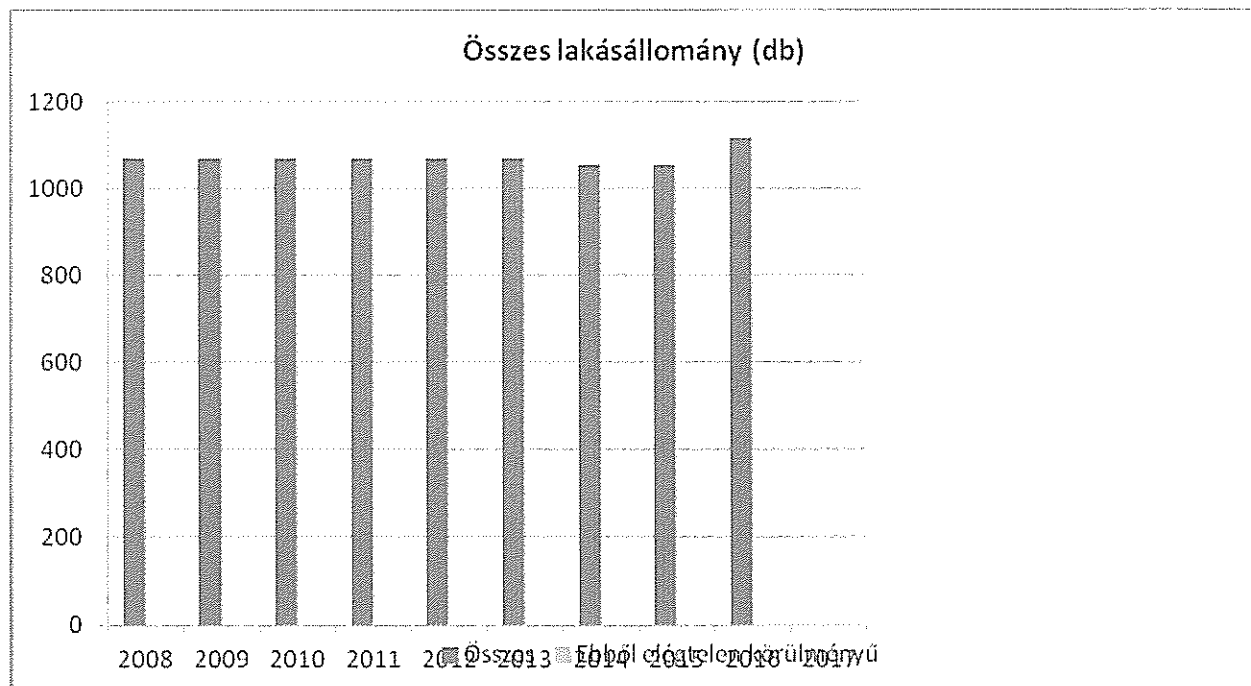
Városunkban a szociális lakhatásra nincs lehetőség.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok.

Városunkban nem található

év	összes lakásállomány (db)		bérlakás állomány (db)		szociális lakásállomány (db)		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	1069	0	0	0	0	0	0	0
2009	1068	0	0	0	0	0	0	0
2010	1068	0	0	0	0	0	0	0
2011	1068	0	0	0	0	0	0	0
2012	1068	0	0	0	0	0	0	0
2013	1068	0	5	0	0	0	0	0
2014	1054	0	5	0	0	0	0	0
2015	1054	0	5	0	0	0	0	0
2016	1117	0	5	0	0	0	0	0
2017								

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adat

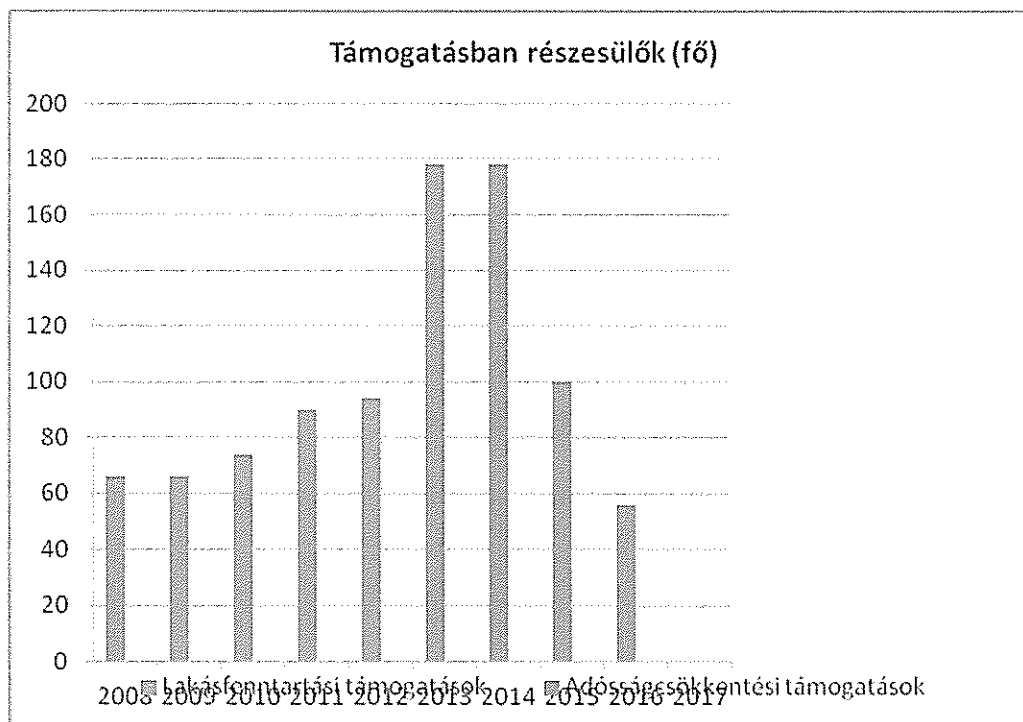
e) lakhatást segítő támogatások

2011-től 2014-ig fokozatosan emelkedik a lakásfenntartási támogatást igénylők száma. Ez a megemelkedett munkanélküliségnek, az alacsony béreknek is köszönhető, valamint a jogszabály módosítás hatásának, mivel megemelkedett a megállapításhoz szükséges jövedelem határ. A támogatás 2016-tól nagymértékben csökken. Adósságcsökkentési támogatásban nem részesülnek a településen lakók.

3.4.3. számú táblázat - Támogatásban részesülők

év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	66	0
2009	66	0
2010	74	0
2011	90	0
2012	94	0
2013	178	0
2014	178	0
2015	100	0
2016	56	0
2017		

Forrás: TelR, KSH Tstar

f) eladósodottság

A településen élők eladósodásának a folyamata a 2012 óta volt érzékelhető. A végrehajtó irodák által kért adatszolgáltatásból, valamint az ingatlanárverési hirdetmények számából lehet következtetni, hogy jelenleg megközelítőleg 80 családot érint, valamely közszolgáltató, vagy hitelintézet felé fennálló tartozás miatti végrehajtás elrendelése.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Külterületi részen két lakás található, egyik lakásban egy férfi lakosunk tartózkodik egyedül, közműszolgáltatások közül villany megoldott, víz vételezése fűt kútból történik. Másik lakóingatlanban 3 fő tartózkodik, ennél az ingatlannál villany és víz közműszolgáltatón keresztül megoldott. Mindkét lakóépülettől a közszolgáltatások üzlet, posta, pénzügyintézet, hivatal stb. autóval, kerékpárral illetve gyalogosan is könnyen megközelíthető.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Ehhez a ponthoz az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény értelmében a településrendezés során figyelemmel kell lenni arra, hogy a rendezés az érintett lakosság életkörülményeiben, értékrendjében és szociális helyzetében hátrányos következményekkel ne járjanak.

Ennek érdekében biztosítani kell az emberhez méltó környezet folyamatos alakítását, értékeinek védelmét.

A településünkön nincs szegregátum.

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

Nem releváns.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

Nem releváns.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Nem releváns.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

1997. évi CLIV. törvény, előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziiorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik

- a) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,
- c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,

d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják.

A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

Szociális alapszolgáltatások községünkben: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az orvosi, egészségügyi ellátást, illetve annak változását mutatja be a következő táblázat, mely szintén lényeges adat az adott település infrastruktúrájának és szolgáltatásainak vonatkozásában. Városunkban az Egészségházban megtalálható szemészeti, fogászati szakrendelés, a házi gyermekorvosi rendelő, a védőnő, valamint a gyógyszerár is.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

év	Felnőttek és gyermekek részére tervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	0	1	0
2009	0	1	0
2010	0	1	0
2011	0	1	0
2012	0	1	0
2013	0	1	0
2014	0	1	0
2015	0	1	0
2016	0	1	0
2017			

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Ez az adat szintén az egészségügyi ellátás egyik fontos mutatója, amely esélyegyenlőségi szempontból jelentős. A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére - egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához - az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás.

Három jogcímen kaphat valaki közgyógyellátási igazolványt:

- 1. alanyi jogon
- 2. normatív alapon
- 3. rokkantság alapján

A lakosság körében a közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma 2008-tól 2012-ig rohamosan változott, 2013-tól csökkent.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	86
2009	93
2010	87
2011	87
2012	89
2013	59
2014	58
2015	63
2016	73
2017	

Forrás: TeIR, KSH Tstar

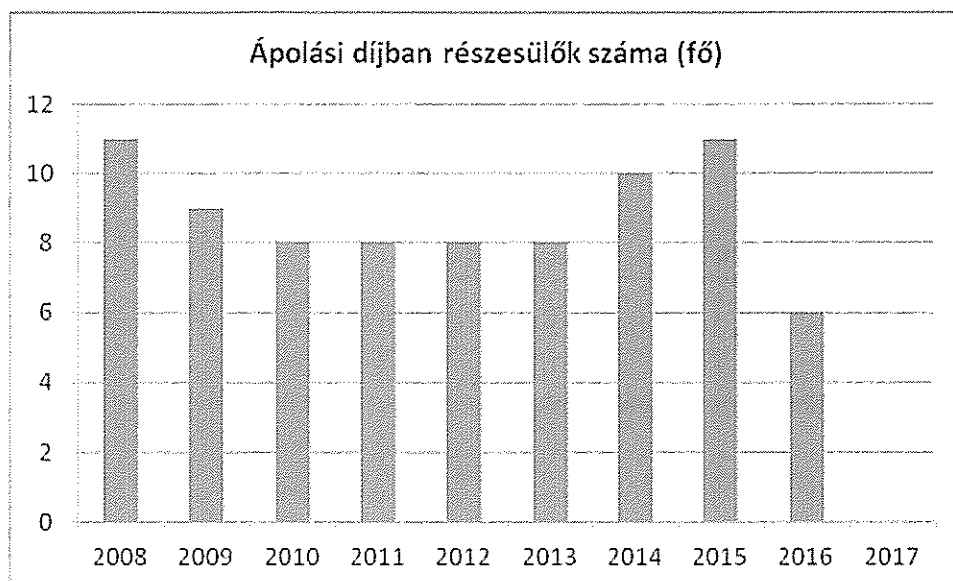
Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Ápolási díjra jogosult a hozzátartozó [a közeli hozzátartozók meghatározásáról ld. a Ptk. 685. § b) pontját], ha állandó és tartós gondozásra szoruló, súlyosan fogyatékos (életkorra tekintet nélkül), vagy tartósan beteg 18 év alatti gyermek gondozását, ápolását végzi.

Ápolási díjban részesülők száma nem mutat nagy mértékű változást, 2008-ban 11 fő, 2015-ben szintén 11 fő, 2016-ban csökkent, mindössze 6 fő részesült ápolási segélyben.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

év	ápolási díjban részesítettek száma
2008	11
2009	9
2010	8
2011	8
2012	8
2013	8
2014	10
2015	11
2016	6
2017	

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Városunkban évről évre megrendezésre kerülnek különböző népegészségügyi szűrővizsgálatok:

- évente kétszer rákszűrést tartanak a helyi védőnői rendelő épületében
- negyedévente véradást szervez a Magyar Vöröskereszt az Általános Iskola épületében
- a gyermekkori kötelező szűréseket a helyi védőnővel történő személyes időpont egyeztetés által lehet igénybe venni.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A településen fejlesztő ellátásra oktatási téren logopédus áll rendelkezésre. Felnőttek esetében rehabilitációra vagy gyógytornára a gyöngyösi Bugát Pál Kórház nyújt szolgáltatásokat az igénylők számára.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az általános iskola, az óvoda és az időskorúak étkeztetését az Önkormányzat által üzemeltetett óvoda konyhája biztosítja a közétkeztetést. Természetesen szem előtt tartva az egészséges táplálkozás szempontjait. Nyersanyagellátást segíti a közfoglalkoztatás keretein belül megtermelt zöldség és gyümölcs.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Városunk területén 2 focipálya található családi program illetve sportolás szempontjából ideális helyszín a szabadidő eltöltésére. Az Általános Iskola Sportcsarnokában úszást, szaunázást kedvelők részére van lehetőség.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

- Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat működik a településen
- Gyógyszertár

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A szolgáltatások során nem volt még példa arra, hogy bárkit hátrányos megkülönböztetés ért volna.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Nem releváns.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai

minden évben megrendezésre kerülő rendezvényeink a falunap, a szüreti nap, jótekonysági bálók melyek lényege a befolyt összegekkel az intézményeket támogatják

- Keresztény bál az egyház rendezésében idősek, fiatalok, gyermekek-családok
- Általános Iskola és az Óvoda szülők részére szervez bálakat
- Gyermekek alapítvány a patai gyermekekért szervez jótekonysági bált
- Vári Pince Egyesület Vulkanikus Borok Fesztivál, Pincepörkölt Fesztivál

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Nem jellemzőek az etnikai konfliktusok a településen, vagy könnyen kezelhetők.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Az önkéntes munka a településen főként a 25-60 éves korosztály körében jellemző.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen 2014 óta működik roma nemzetiségi önkormányzat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A szegénység az elszegényedés folyamatának felszínre kerülő problémái között, elsősorban a lakosság munkaerő-piaci helyzete, iskolázatlansága, a munkanélküliségből eredő problémák állnak.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
alacsony iskolázottság	felzárkóztató képzések munkaügyi központ vagy képző központok bevonásával
szakképzetlenség	szakképzés a munkaügyi központ bevonásával
munkanélküliség	munkahelyteremtés- munkaügyi központ, beruházások, turizmus

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentumok fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és a gyermekeket gondozó családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre egyenlően kiterjed, de azokra a gyermekekre kell különösen hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a megvalósítás és a hozzáférés során a legjobban sérülnek.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

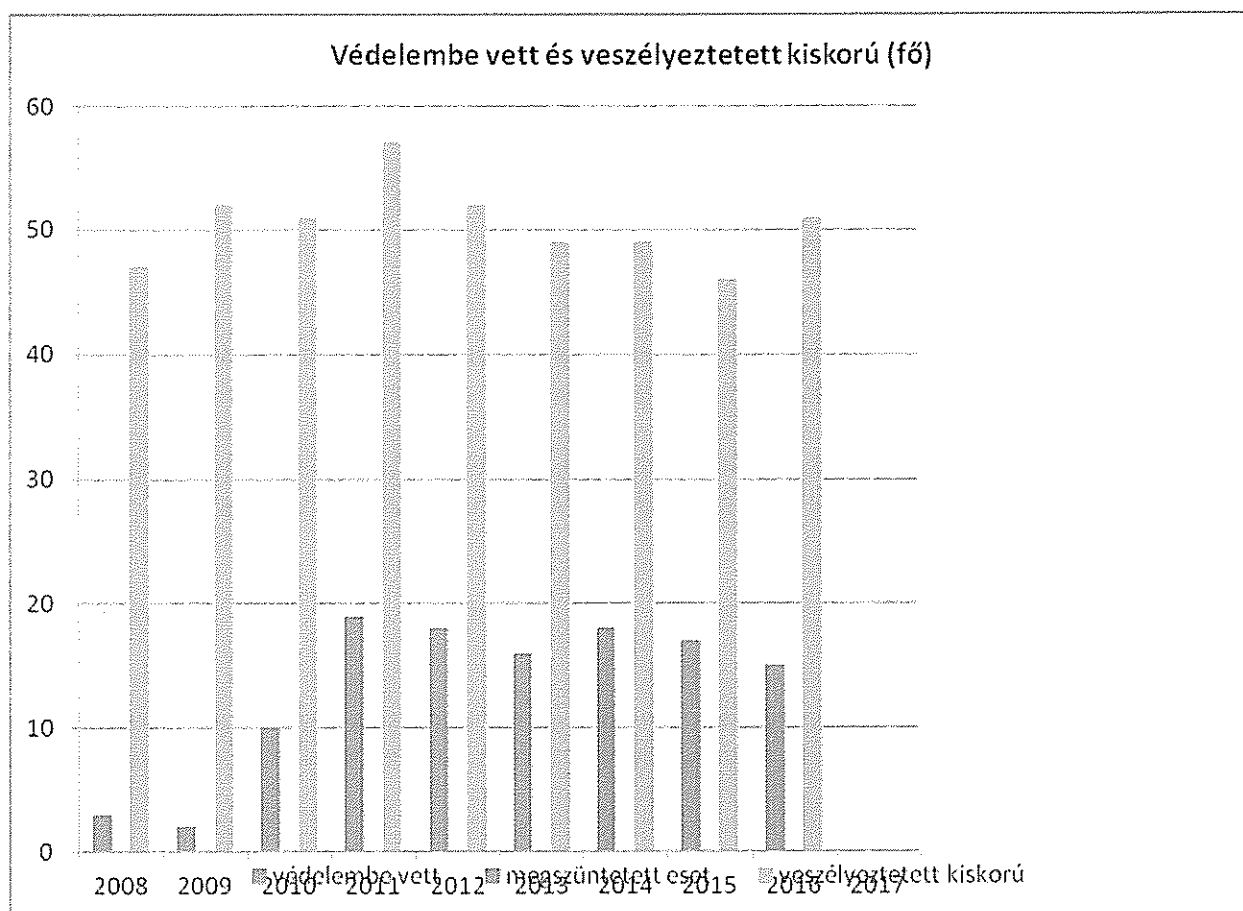
A rendelet szerint definiált veszélyeztetettség – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot.

Városunkban a védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma egyre inkább növekvő tendenciát mutat, ezt az iskolai tanítási órákon igazolatlanul hiányzó gyerekek illetve a szülők oda nem figyelése is befolyásolja.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

év	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszűntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	3		47
2009	2		52
2010	10		51
2011	19		57
2012	18		52
2013	16		49
2014	18		49
2015	17		46
2016	15		51
2017			

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a nyugdíjminimumhoz viszonyított egy főre eső havi jövedelem összege és a vagyoni helyzet függvényében állapítják meg, míg a kiegészítő illetve a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban akkor részesítheti a családot az önkormányzat, illetve az illetékes jegyző, amennyiben a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény célja a szociális alapon rászoruló kiskorúak anyagi támogatása.

Ennek formája: a) gyermekétkeztetés normatív kedvezmény

b) pénzügyi támogatás (évente két alkalommal: augusztus és november hónapban, feltéve, hogy a kedvezményre való jogosultsága tárgyév augusztus 1-én, illetve november 1-én fennáll).

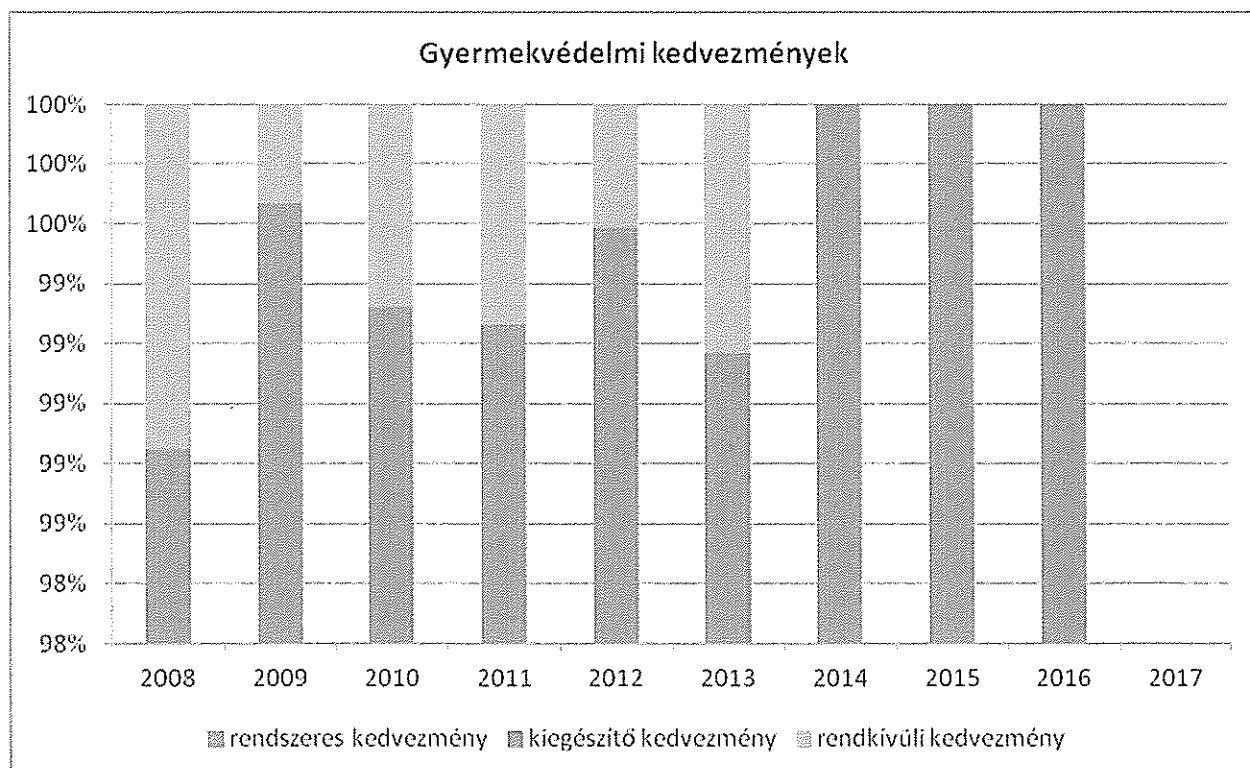
b) külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezmény.

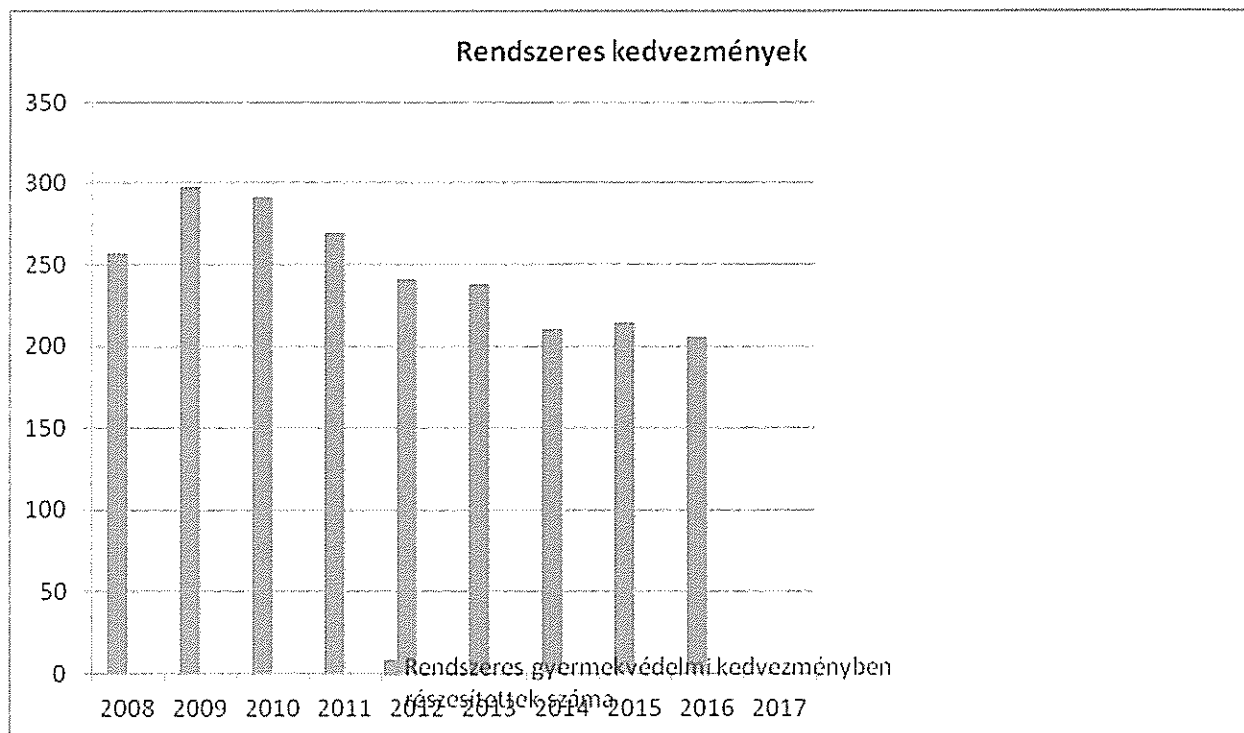
2016 évben rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma évente 206 fő.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	257	0	0	0	3
2009	298	0	0	0	1
2010	291	0	0	0	2
2011	269	0	0	0	2
2012	241	0	0	0	1
2013	238	0	0	0	2
2014	210	0	0	0	0
2015	214	0	0	0	0
2016	206	0	0	0	0
2017					

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

2016 évben 6 fő részesült saját jogán rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A 2016-os évben az óvodában 41 gyermek, az iskolában 82 gyermek ingyenesen étkezett. Ingyenes tankönyvellátásban 115-en, nyári étkeztetésben pedig 55-en részesültek. Az óvodáztatási támogatás 2015. szeptember 1-el megszűnt.

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	54	nincs adat	7	155	6	nincs adat
2009	66	nincs adat	7	172	6	nincs adat
2010	56	49	6	159	7	nincs adat
2011	58	50	9	169	9	nincs adat
2012	39	61	11	134	15	nincs adat
2013	31	87	9	108	19	nincs adat
2014	30	81	10	99	11	0
2015	41	82	9	127	15	0
2016	41	82	10	115	0	55
2017						

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

A nem magyar állampolgárságú gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása esetén az elsődleges cél, hogy a gyermekek bejussanak a számukra megfelelő közoktatási intézményekbe, illetve oktatásuk során az interkulturális pedagógiai program megszervezésének feltételei biztosítottak legyenek. A köznevelési törvény minden Magyarországon élő vagy tartózkodó gyermek számára előírja az oktatásban történő kötelező részvételt, a magyar menedékjogi törvény pedig kifejezetten hivatkozik a gyermek mindenképp fellelő érdekének elvére.

Városunkban nem magyar állampolgársággal rendelkező gyermek nem él.

4.1.4. számú táblázat – Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma

év	Magyar állampolgársággal nem rendelkező óvodások száma (fő)	Ebből hátrányos helyzetű (fő)	Magyar állampolgársággal nem rendelkező általános iskolások száma (fő)	Ebből hátrányos helyzetű (fő)	Magyar állampolgársággal nem rendelkező, 18 év alatti középiskolások száma (fő)	Ebből hátrányos helyzetű (fő)
2008	0	0	0	0	0	0
2009	0	0	0	0	0	0
2010	0	0	0	0	0	0
2011	0	0	0	0	0	0
2012	0	0	0	0	0	0
2013	0	0	0	0	0	0
2014	0	0	0	0	0	0
2015	0	0	0	0	0	0
2016	0	0	0	0	0	0
2017						

Forrás: Önkormányzati adatok, BM-BÁH

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Az egységes településkép is mutatja, hogy nem alakultak ki településünkön szegregátumok, a lakások belterületen épültek, külterületen két lakás található. Mindenkinek egyformán biztosított a közszolgáltatásokhoz, a közműszolgáltatásokhoz, valamint a közösségi közlekedéshez való hozzáférés, így a gyermekek esélyegyenlőségének biztosítását a településen élőknek, a helyi gyermekvédelmi ellátó rendszerhez való hozzáférés ugyancsak biztosított.

4.2.1. számú táblázat – A településen szegregált lakókörnyezetben élő gyermekek száma

A településen élő 0-6 éves gyermekek száma	A településen óvodai ellátásban részesülő gyermekek száma		A településen bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek száma		A településen Biztos Kezdet Gyerekház szolgáltatásaiban részesülő gyermekek száma	
	Összesen	Ebből szegregátumban él	Összesen	Ebből szegregátumban él	Összesen	Ebből szegregátumban él
Adott településen található utazási idő (perc)	0	0	0	0	---	---

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatok

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A Mötv. rendelkezése értelmében az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzat feladata.

Egészségügyi ellátás: az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény adja, amely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- a fogorvosi alapellátásról,
- az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- a védőnői ellátásról,
- az iskola-egészségügyi ellátásról.

A gyermekjóléti szolgálat tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat az általa ellátott településrészen, településen figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

Fogyatékos gyermekek ellátáshoz történő hozzáférése: a szakértői bizottság szakvéleménye alapján a fogyatékos gyermek legfeljebb hatéves koráig fejlődését biztosító korai fejlesztésben és gondozásban, vagy fejlesztő felkészítésben vehet részt.

Gyermekétkeztetés: Ha a szülő (törvényes képviselő) eltérően nem rendelkezik, a fenntartó az óvodában és az iskolában a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, illetve az iskolai tanítási napokon biztosítja a déli meleg főétkezést és két további étkezést. Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe.

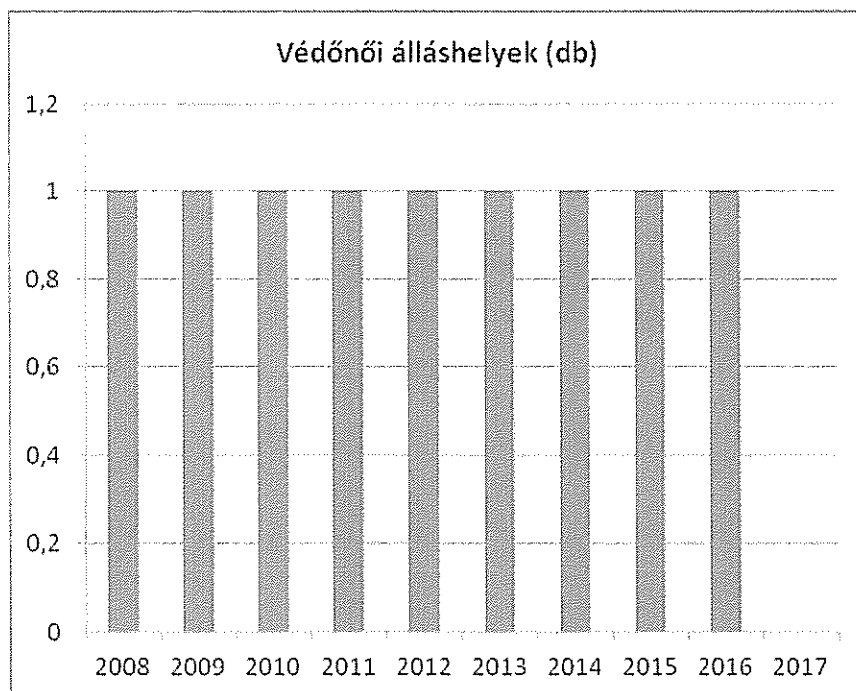
a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

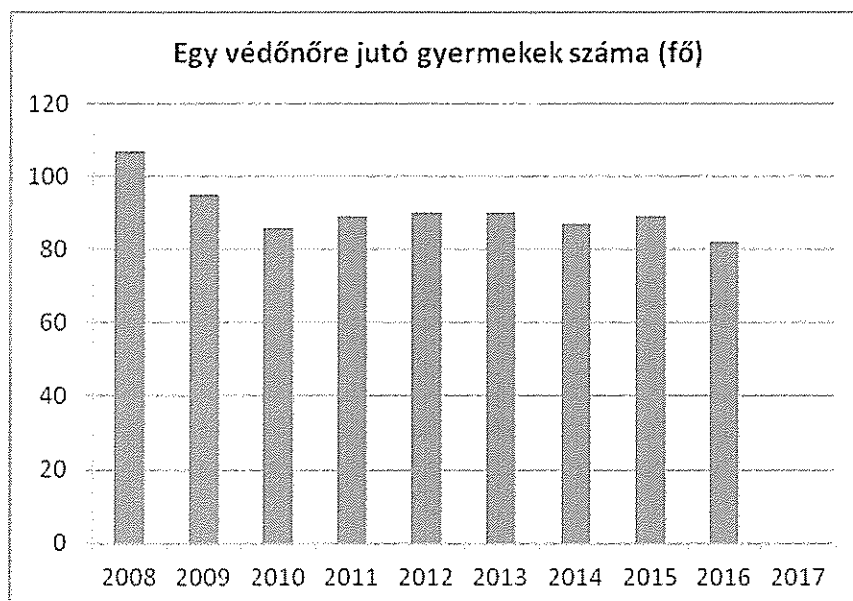
2008-tól 2016-ig a védőnői álláshelyek száma egy fő, ám az egy védőnőre eső gyermekek száma fokozatosan csökken. 2008-ban még 107 fő volt, míg 2016-ra ez a szám 82 főre csökkent. Ennek oka az, hogy az elmúlt években megfigyelhető megélhetési gondok miatt egyre kevesebb felnőtt vállal gyermeket.

A másik nagy veszély forrás a családok szétesése. Magyarországon a válások száma megközelítőleg 24-25 ezer, és a válások száma folyamatosan emelkedik.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	1	107
2009	1	95
2010	1	86
2011	1	89
2012	1	90
2013	1	90
2014	1	87
2015	1	89
2016	1	82
2017		

Orvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Betöltetlen házi orvosi praxis városunkban nincs.

Településünkön 1 fő felnőtt házi orvos és 1 fő gyermekorvos látja el a betegeket.

2008-ban a felnőtt esetek száma 11612, míg 2016-ban már 12961. A gyermekek esetében nem találtunk adatokat.

A gyermekek egészségügyi szűrése biztosított, részben a védőnői hálózaton keresztül, részben intézményhálózaton keresztül. Az óvodában, általános szűrőprogramok rendszeresek, amelyeket korrekt tanácsadás egészíti ki. A védőnők családlátogatásaik során a várandós kismamák, gyermekes anyukák fordulnak problémáikkal. Nagyon sokszor elég egy megerősítő beszélgetés ahhoz, hogy problémájukkal orvoshoz forduljanak.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

év	Betöltetlen felnőtt házi orvosi praxis/ok száma	Házi orvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
2008	0	11612	465	nincs adat
2009	0	13768	447	nincs adat
2010	0	12962	435	nincs adat
2011	0	12935	417	nincs adat
2012	0	12926	411	nincs adat
2013	0	12936	395	nincs adat
2014	0	12954	366	nincs adat
2015	0	12956	355	nincs adat
2016	0	12961	344	nincs adat
2017				

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

0-7 éves kor között nem áll rendelkezésre adatunk arról, hogy mennyi gyermek részesült speciális ellátásban. Az oktatási ellátás terén lehetőség van óvodás kortól logopédus szakember segítségét igénybe venni.

Szociális ellátást nyújtanak a bölcsődék is a gyermekek részére, 2012 évtől településünkön a felújított óvodánkban működik bölcsődei ellátás.

A bölcsődei felvételnél vizsgálni kell, hogy érvényesül-e az az alapelv, hogy előnyt kell élvezzen az a gyermek, akit egyedülálló (élettársal nem rendelkező hajadon, nőtlen, elvált vagy özvegy családi állapotú) szülője nevel; akivel együtt a családban nevelt kiskorú gyermekek száma a három főt meghaladja; aki családgondozásban részesül, és fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége; akinek szülője orvosilag igazolt betegsége miatt az ellátást biztosítani nem vagy csak részben tudja; akit – gyámhatósági határozat alapján – gyámként kirendelt időskorú (a rá vonatkozó nyugdíjkorhatárt elért) hozzátartozója nevel; akinek a szülője jövedelmi helyzete miatt (mert családjában az egy főre jutó jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét nem haladja meg) az ellátásáról nem vagy nehezen tud gondoskodni; akinek családjában az egy főre jutó jövedelem alacsony.

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

év	bölcsődék száma	bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2008	0	0	0	0
2009	0	0	0	0
2010	0	0	0	0
2011	0	0	0	0
2012	1	5	1	5
2013	1	5	1	5
2014	1	5	1	5
2015	1	5	0	5
2016	1	5	0	5
2017				

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.3.4. számú táblázat - Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

év	családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma	családi napköziben a térítésmentes férőhelyek száma
2008	0	0
2009	0	0
2010	0	0
2011	0	0
2012	0	0
2013	0	0
2014	0	0
2015	0	0
2016	0	0
2017		

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi

Gyöngyöspata településen 2012 évben indítottak bölcsődei szolgáltatást 5 fővel, 2017 évben is e szám a meghatározó. Családi napközi a településen nem működik.

d) gyermekjóléti alapellátás

Az önkormányzat társulás formájában működteti a Szociális és Gyermekjóléti szolgálatot, melynek keretén belül gyermekjóléti szolgáltatást, családsegítést biztosít. A gyermekjóléti szolgáltatás elsődleges feladata a gyermek családban történő nevelésének elősegítése, veszélyeztetettségének megelőzése, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése, illetve a családjából kiemelt gyermek családba történő visszahelyezésének elősegítése.

2015 évben a gyermekjóléti alapellátás és védelembe vétel külön vált, az utóbbi Járási Hivatal feladataként működik.

e) gyermekvédelem

Gyermekvédelemmel kapcsolatban ugyancsak a Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat jár el, azonban bármely lakos tehet bejelentést a gyermekek jogainak sérelmével kapcsolatosan.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Ha a gyermeket veszély fenyegeti és többszöri felszólítás esetén sem szüntetik meg a veszély forrását, akkor gyámhivatalhoz, illetve a rendőrséghez van lehetőség fordulni.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Óvodai foglalkozás keretein belül lehetőség van a gyermekek számára úszás oktatáson részt venni. Ezen felül tornaóra van csoportonként, az új építésű tornaszobában, így igyekeznek megőrizni az óvodások egészségét.

Általános iskolánkban tornaórákon a tornacsarnokban illetve az uszodában hódolhatnak sportolási szenvedélyüknek a gyerekek, de ezen felül diáksportkör is működik.

Egységük megőrzéséhez nagymértékben hozzájárul, hogy a város a Mátra lábánál helyezkedik el, így kellőképpen friss és tiszta a levegő. Nyári szünet idejében erdei „túlélő” táborokat valamint sport tábor szerveznek a pedagógusok.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A nyári gyermekétkeztetésnél az állam által az önkormányzatnak nyújtandó támogatás feltétele, hogy a települési önkormányzat vállalja, hogy legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon keresztül biztosítja a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő kiskorú gyermekek (a továbbiakban: rászoruló gyermekek) étkeztetését napi egyszeri melegétkeztetés formájában a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 21/C §-a alapján ingyenesen.

2016 évben 56 fő vette igénybe az ingyenes nyári étkeztetést, mely legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon biztosított. A gyermekek számára folyamatos nyári táborozást, illetve szabadidős programok szervezését vállalta 2013-2015 évben az önkormányzat illetve az iskola.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Az alábbiakban áttekintjük azokat a területeket, amelyek a jogszabályokban megjelennek, és a közoktatásra vonatkozóan határozzák meg az esélyegyenlőség biztosítását.

Az adattáblák egy részének kitöltéséhez elengedhetetlen a partneri együttműködés, hiszen az oktatási intézmények 2013. január 1-étől – az óvodák kivételével – nem önkormányzati fenntartásúak.

Az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed minden olyan nevelésre, oktatásra, képzésre, amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik, vagy amelynek megszervezéséhez az állam közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt, illetve amelyhez közvetve – így különösen közterhek elengedése, elszámolása vagy adójóváírás útján – hozzájárul.

Az Ebkvtv. alapján mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban.

Az óvoda a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára fejlesztő programot szervez, melynek keretében a gyermek fejlesztésével kapcsolatos pedagógiai feladatokat, a szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységet folytat.

A képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés, valamint az óvodai fejlesztő program megvalósítása az oktatásért felelős miniszter által kiadott személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató program alapján zajlik. (20/2012. (VIII. 31.) EMMI rend. 171. § - 173. §)

Az Nkntv. 47. §-a alapján sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók neveléséről, iskolai felkészítéséről a szakértői bizottság szakértői véleménye szerint kell gondoskodnia az óvodának, iskolának.

Az óvodai nevelés keretében az Önkormányzat, míg az iskolai nevelés és oktatás keretében a működtető szervezi meg a felkészítésüket.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	1	
Óvodai férőhelyek száma	81	
Óvodai csoportok száma	3	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	06.00 - 17.00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	1 hónap, július	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	9	---
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	9	---
Gyógypedagógusok létszáma	0	---
Dajka/gondozónő	4	1
Kisegítő személyzet	---	---

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

A korábbi években csak a 3 éves kort betöltött halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket kellett előnyben részesíteni az óvodai felvétel során, míg 2014-től minden 3 éves gyermeknek kötelező óvodába járni. A helyhiány miatt elutasított gyermek, illetve hátrányos/halmozottan hátrányos helyzetű elutasított gyermek nincs településünkön.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 2.

év	Helyhiány miatt elutasított gyermekek száma (fő)	Ebből hátrányos / halmozottan hátrányos helyzetű (fő)
2008	0	0
2009	0	0
2010	0	0
2011	0	0
2012	0	0
2013	0	0
2014	0	0
2015	0	0
2016	0	0
2017		

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

A következő táblázat elemzése során láthatjuk, hogy az óvodás korú és az óvodai nevelésbe beíratott gyermekek száma csökken, a megengedett férőhelyek száma alapján majdnem fele az intézmény kihasználási arány.

A 2013-2016 évben 65 3-6 éves korú gyermek került beíratásra a 4 óvodai csoportba, az összes beíratott gyermek 75 fő. A szolgáltatás minősége miatt egy szomszédos településről is jár 2 gyermek óvodánkba.

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3.

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	105	5	100	1	100	0
2009	96	5	110	1	97	0
2010	83	5	110	1	94	0
2011	69	5	110	1	90	0
2012	65	4	125	1	75	0
2013	65	4	125	1	83	0
2014	65	4	125	1	68	0
2015	65	4	125	1	75	0
2016	65	4	125	1	75	0
2017						

Forrás: TeIR, KSH Tstar,
Önkormányzati adatgyűjtés

Általános iskolai tanulók létszáma folyamatosan csökken, 2015-2016 évben 67 fővel jár kevesebb településünk általános iskolájába, 2011. évhez képest. Ez az adat azonban nem csak a gyermekek számának csökkenésével magyarázható hanem sok szülő a környező településekre illetve Gyöngyösre íratja be iskolai oktatásra gyermekét. A gyermek létszám csökkenéséből adódóan az osztályok száma is csökken, 3 tanítási év alatt 3 osztály szűnt meg.

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanuló száma

tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	108	105	213	38	17,8%
2011/2012	108	95	203	45	22,2%
2012/2013	90	77	167	52	31,1%
2013/2014	83	75	158	56	35,4%
2014/2015	79	72	151	73	48,3%
2015/2016	65	81	146	60	41,1%
2016/2017			0		#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, KSH Tstar

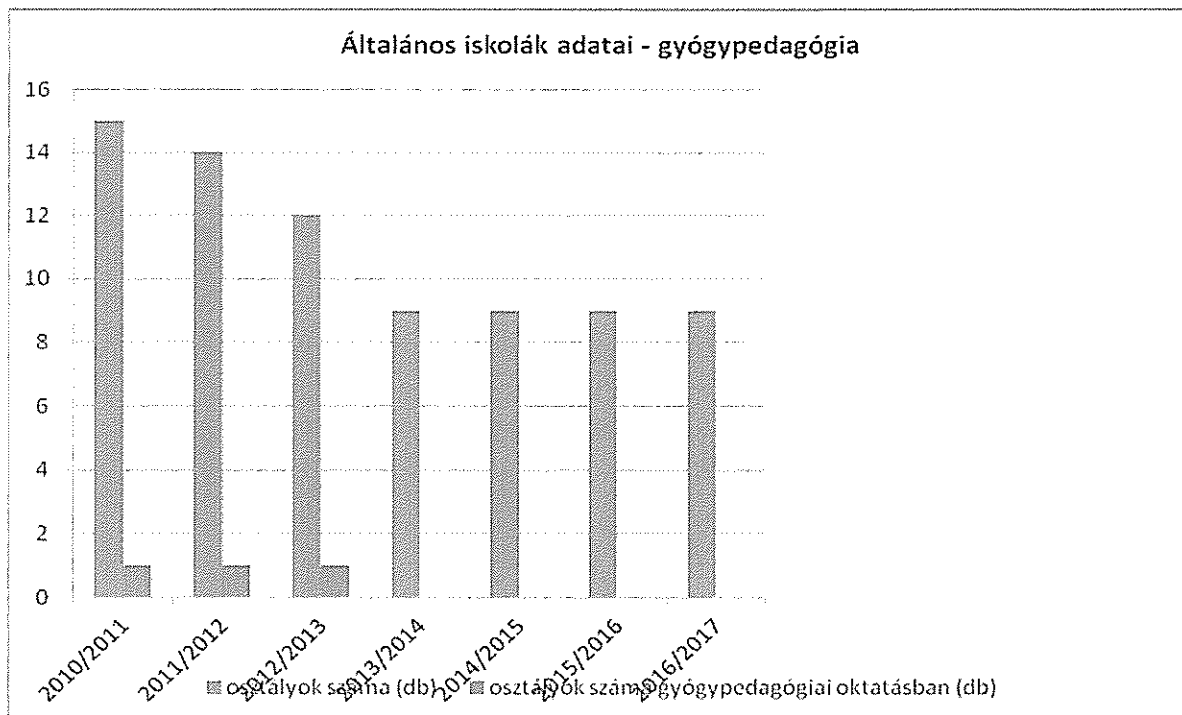
b.) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Óvodai fejlesztő képzéseket logopédus segítségével végzik, míg az iskolai nevelés és oktatás során külön gyógypedagógiai oktatás folyik.

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai

tanév	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat-ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db
2010/2011	8	7	15	0	1	1	1
2011/2012	7	7	14	0	1	1	1
2012/2013	6	6	12	0	1	1	1
2013/2014	5	4	9	0	0	0	1
2014/2015	5	4	9	0	0	0	1
2015/2016	4	5	9	0	0	0	1
2016/2017	4	5	9	0	0	0	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

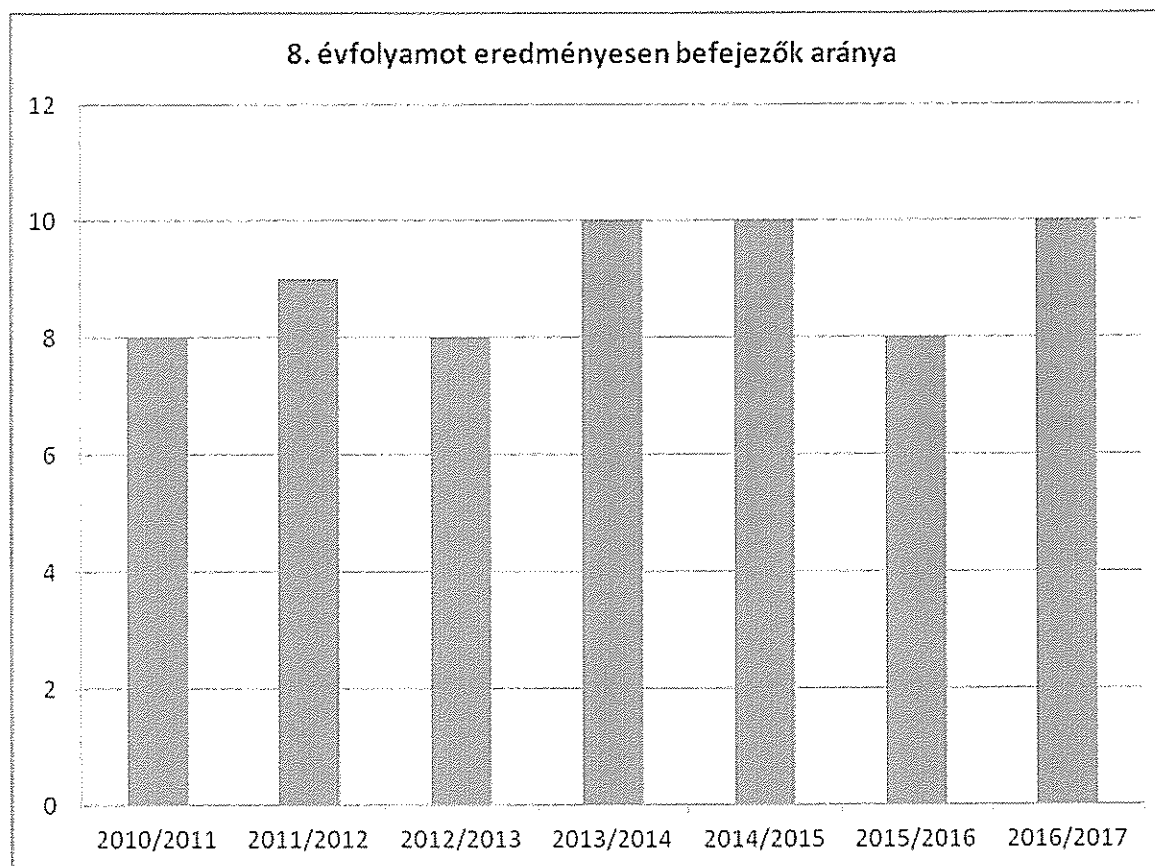
A gyermekeket érintő hátrányos megkülönböztetés miatt hivatalos bejelentés nem érkezett az Önkormányzat részére.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutató eltérések

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

tanév	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban	
	fő	%
2010/2011	17	8
2011/2012	20	9
2012/2013	15	8
2013/2014	15	10
2014/2015	15	10
2015/2016	17	8
2016/2017	15	10

Forrás: TeIR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A hátrányok kompenzálását segítő támogatás az önkormányzat által nyújtott gyermekétkeztetési térítési díj átvállalása, valamint az óvodáztatási támogatás nyújtása.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
gyermekek egész napos felügyelete nyári időszakban a hátrányos gyermekek étkeztetése	családi napközi létrehozása nyári gyermekétkeztetés biztosítása pályázat útján
óvodai, iskolai elavult épület	óvoda bővítés, rekonstrukció
bölcsődei csoport hiánya	Bokréta egységes óvoda-bölcsőde intézményi átalakítása
korszerűtlen energetikai rendszer	Általános iskola épületének energetikai fejlesztése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.

Magyarországon a nők és a férfiak közötti esélyegyenlőségi politikának nincsen nagy hagyománya, általában családpolitikai és gyermekjóléti kérdésekkel szokták összekapcsolni. A nemek közötti egyenlőség tekintetében a jogi szabályozás megfelel az EU-konformnak, a jogérvényesítés terén azonban tapasztalhatók problémák. Magyarországon a nők helyzete hasonló a közösség tagállamainak női lakosaiéhoz, de az eltérő történelmi fejlődés miatt több területen is, különösen a munkaerő-piaci helyzetüket tekintve, különböznek attól. A köztudatban az él, hogy a nők csak az emancipáció kezdete óta dolgoznak, azonban a nők „többet dolgoznak”, mint a férfiak, de ez a munka mondhatni” láthatatlan munka” ez az évtizedek során természetessé vált. A nők a történelem folyamán mindig az élet több területén is helyt álltak, dolgoztak, nevelték a gyerekeket, főztek, mostak, így egy sor munka aránytalanul nagy része hárult rájuk, és a munkahelyükön is elvégezték munkájukat.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

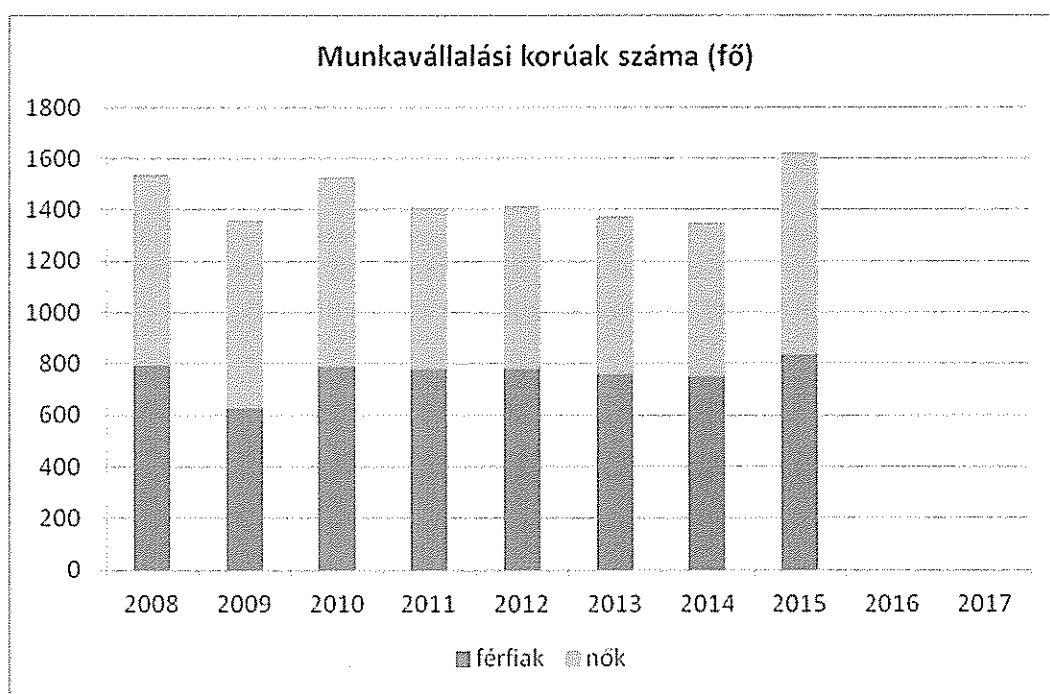
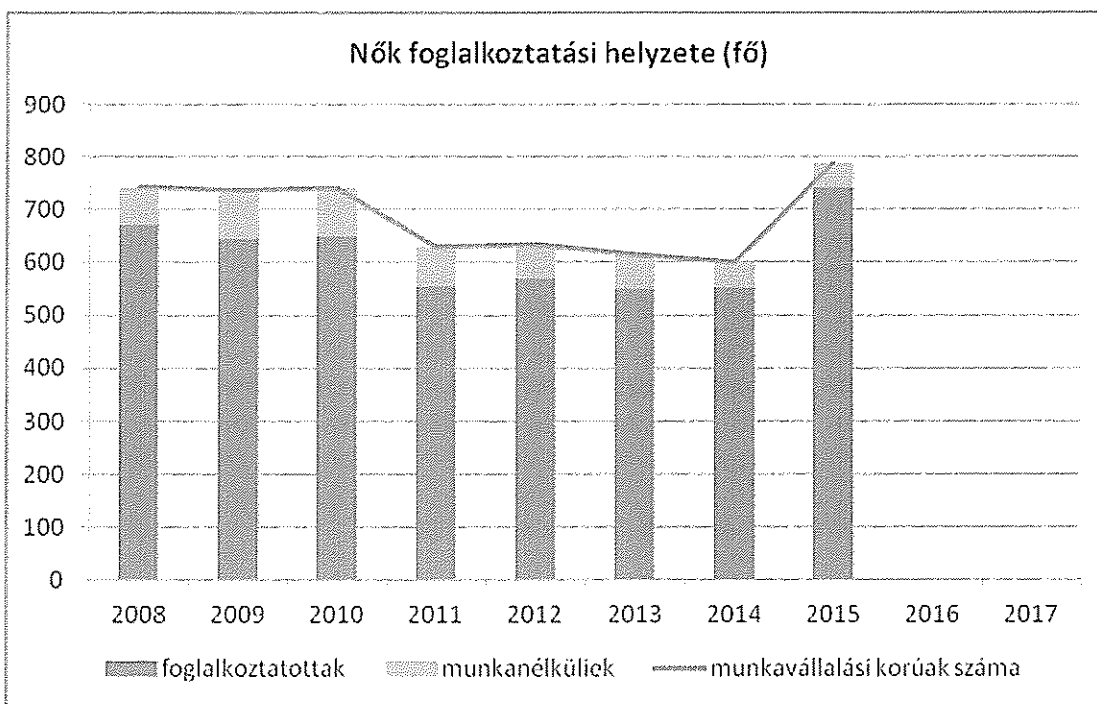
a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

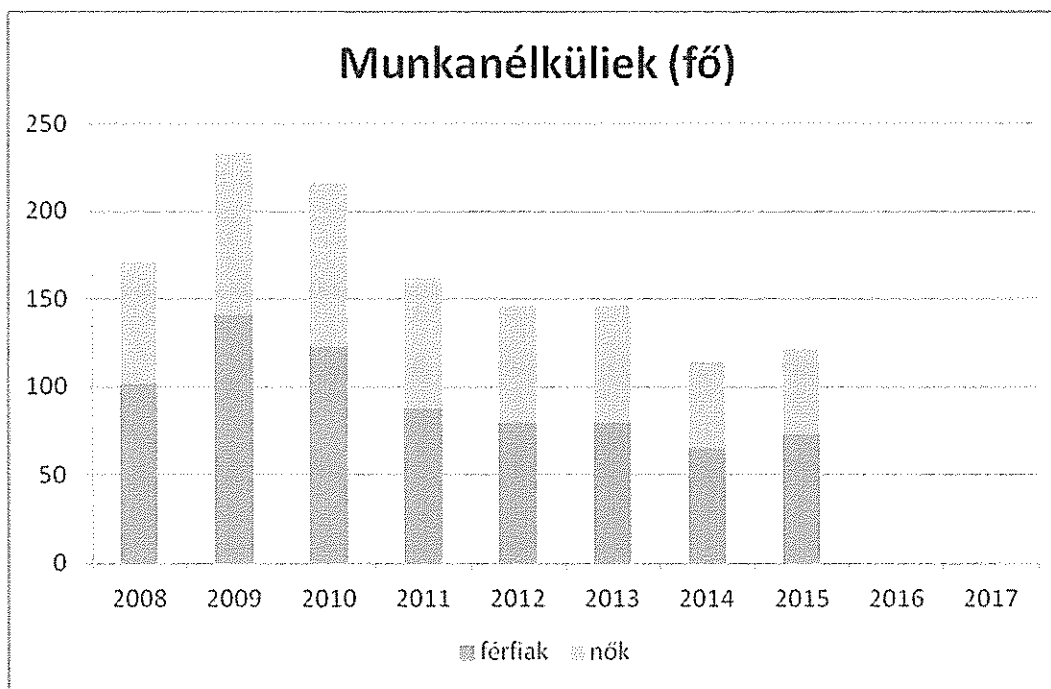
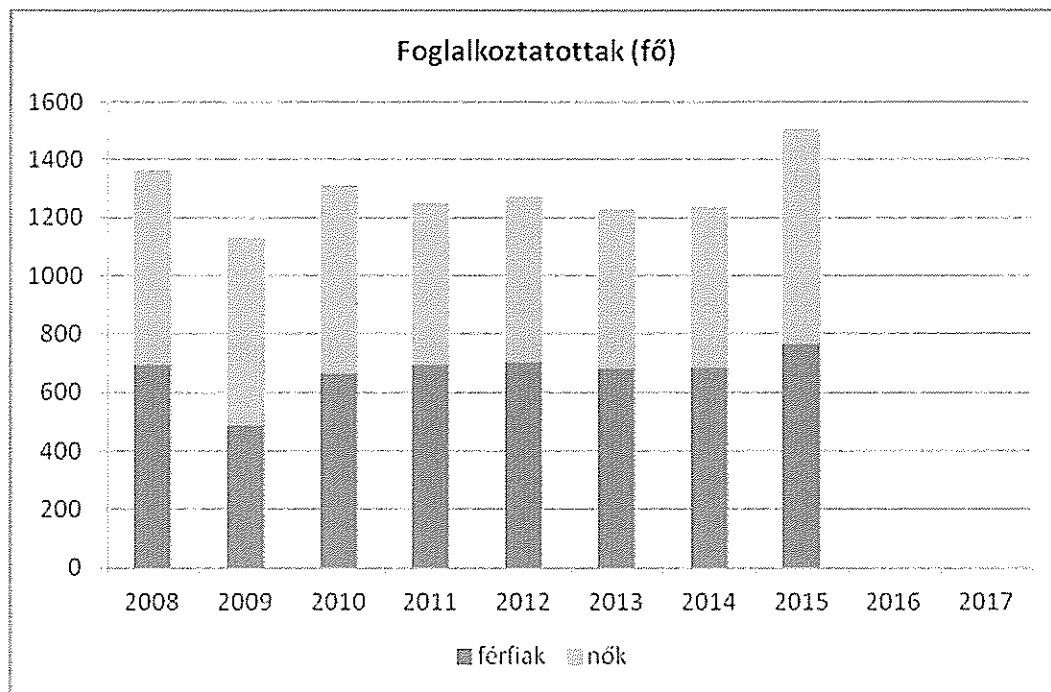
2008-tól fokozatosan csökken mind a női, mind a férfi munkavállalási korúak száma. Azonban tény, hogy még mindig kevesebb a női munkavállalói korba lépők száma, mint a férfiaké. Ezzel egyidejűleg csökkenő tendenciát mutat a foglalkoztatottak száma. Mivel egyre kevesebb a foglalkoztatottak száma értelemszerűen emelkedik a munkanélküliek aránya.

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	795	742	693	670	102	70
2009	626	736	485	643	141	93
2010	787	741	664	648	123	93
2011	781	628	693	554	88	74
2012	781	634	701	568	80	66
2013	759	614	679	548	80	66
2014	749	599	684	550	65	49
2015	836	788	763	740	73	48
2016						
2017						

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

c) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

5.1.2. számú táblázat - Nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

év	Foglalkoztatást segítő programok száma	Képzési programok száma	résztevők száma	résztevő nők száma
2008	0	0	0	0
2009	0	0	0	0
2010	0	0	0	0
2011	0	0	0	0
2012	0	0	0	0
2013	0	0	0	0
2014	0	0	0	0
2015	0	0	0	0
2016	0	0	0	0
2017				

Forrás: Helyi adatgyűjtés

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A vizsgálat célja, hogy feltérképezze, hogy a munkanélküli nők munkaerő-piaci helyzetével milyen összefüggésben áll iskolai végzettségük. Az adatgyűjtéskor vizsgálni kell az alacsony iskolai végzettségűek elhelyezkedési lehetőségét.

Településünkön a munkanélküli nők száma 70 – 90 fő között mozog, végzettségük szerinti bontásban nem állnak rendelkezésünkre adatok.

5.1.4. számú táblázat - Alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

év	munkanélküli nők száma	8 általánosnál alacsonyabb végzettségű	8 általános	szakiskola/s szakmunkásképző	gimnázium	érettségi	főiskola	egyetem
2008	70	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2009	93	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2010	93	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2011	74	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2012	75	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2013	76	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2014	79	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2015	81	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	79	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017								

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A gazdasági és szociális szférában a nők és férfiak esélyegyenlőségének érvényesítése, valamint a munka és a családi élet összeegyeztetése mind a férfiak, mind a nők számára fontos cél. A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség. Ma már a nők nincsenek hátrányosan megkülönböztetve a foglalkoztatás területén, egyformák az előmeneteli lehetőségek. Sem a közigazgatásban, sem a közalkalmazottak és köztisztviselők esetén sem figyelhető meg ilyen jelenség. Önkormányzatunk, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének.

5.1.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés

év	Esetszám
2008	0
2009	0
2010	0
2011	0
2012	0
2013	0
2014	0
2015	0
2016	0
2017	

Forrás: Helyi adatgyűjtés

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés, így e ponton belül szükséges a hozzáférés feltételeinek vizsgálata. A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető - a gyermekek életkorának megfelelően – különösen bölcsődében, óvodában, iskolában, napköziben illetve nyári napközi formájában.

A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény.

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti.

Az Nkntv. értelmében 2013. szeptember 1-étől az általános iskolában 16 óráig kell megszervezni a tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokat. A törvény 4. §-ának 4. pontjában rögzíti továbbá az egész napos iskola fogalmát, mely olyan iskolaszervezési forma, ahol a tanórai és más foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakokra egyenletesen szétosztva szervezik meg.

A nők munkaerő-piaci esélyeit és az ideális családtervezést is pozitívan befolyásolja, ha a gyermekek napközbeni ellátása biztosított a településen, valamint ma már GYES és CSET mellett is vállalhatnak munkát.

5.2 számú táblázat - A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

év	3 év alatti gyermekek száma a településen	működő bölcsődék száma	bölcsődei férőhelyek száma		működő családi napközik száma	férőhelyek száma családi napközikben	férőhelyek összesen
			önkor- mányzati	egyéb			
2008	71	0	0	0	0	0	0
2009	70	0	0	0	0	0	0
2010	65	0	0	0	0	0	0
2011	63	0	0	0	0	0	0
2012	68	1	5	0	0	0	0
2013	71	1	5	0	0	0	0
2014	90	1	5	0	0	0	0
2015	43	1	5	0	0	0	0
2016	82	1	5	0	0	0	0
2017							

Forrás: TelR és helyi adatgyűjtés

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A településen egy védőnő látja el az évről évre bár kevés mértékben, de csökkenő 0-3 év közötti gyermekeket.

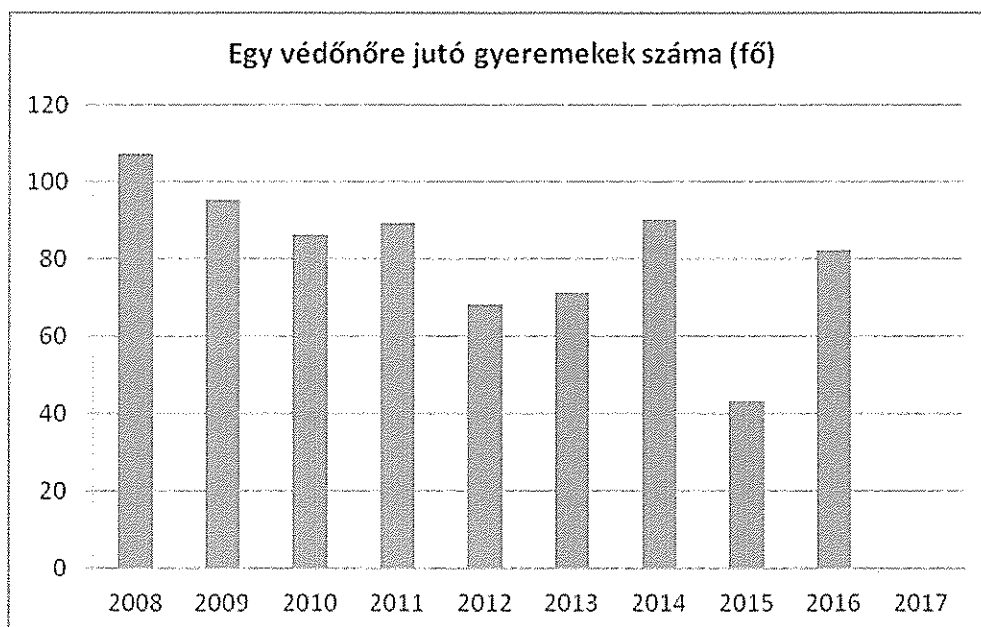
A védőnői szolgálat nemcsak a kisgyermek egészségi állapotának felügyeletét végzi, hanem feladata a kismama (gyakorlati és lelki) segítése, hogy ezzel támogassa a felügyelete alá tartozó gyermek megfelelő testi és mentális fejlődésének biztosítását. A védőnő kapcsolatban áll a családdal, a kisgyermekellátó intézményekkel és a gyermekorvossal is.

Az adatok alapján megállapítható a kisgyermekek számának változásával csökken a védőnőre jutó gyermekek száma, így több időt tud egy-egy gyermekkel vagy kismamával foglalkozni, tanácsot adni.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	1	107	107
2009	1	95	95
2010	1	86	86
2011	1	89	89
2012	1	68	68
2013	1	71	71
2014	1	90	90
2015	1	43	43
2016	1	82	82
2017			#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TelR és helyi
adatgyűjtés

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. tv. és a Büntető törvénykönyv tartalmazza.

Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján egyre több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hová fordulhatnak segítségért.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A felmérés célja, hogy a krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások elérhetőségéről, illetve kapacitásáról nyújtson információt. A krízishelyzetben lévő nők számára nagyon fontos tényező az idő, ezért a várólistával működő szállók sok esetben nem tudnak azonnali segítséget nyújtani.

A rendszerváltás éveiben, egyre több igény merült fel, gazdasági okok és családi konfliktusok miatt, hajléktalanná vált anyák és gyermekeik, együttes elhelyezésére.

A családok átmeneti otthona a gyermekvédelmi alapellátások rendszerébe tartozik. Fő profiljuk az anyaothtoni elhelyezés. Az 1997. évi XXXI. Törvény kimondja, hogy „Az otthontalanná vált szülő kérelmére a családok átmeneti otthonában együttesen helyezhető el a gyermek és szülője, ha az elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított, és emiatt el kellene választani a gyermeket a szülőjétől”.

Az Anyaothtonok elsődleges feladata a prevenció, a gyermek állami gondozásba vételének megakadályozása.

Településünkön a gyermekjóléti szolgáltatást, mint a családgondozást is a Társulás formájában látjuk el. A Krízis helyzetben lévő családokat a szolgálat látja el, a megfelelő tájékoztatás segítségével.

Az anyaoththonok és a családok átmeneti otthonai (anyagi vagy családi) krízishelyzetben jelenthetnek megoldást azok számára, akiknek nincs hová menniük. Bizonyos esetekben kimondottan célszerű, ha a krízishelyzetben lévő nő távol kerül addigi környezetétől, de vannak olyan helyzetek is, amikor az anyaoththon/családotthon és a lakóhely távolsága komoly problémát jelent (munkahely, gyermekellátó intézmények).

5.5. számú táblázat - Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

év	önkormányzati anyaoththon a településen	önkormányzati anyaoththon a település 50 km-es körzetében	Nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) anyaoththon a településen	Nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) anyaoththon a település 50 km-es körzetében
2008	0	1	0	0
2009	0	1	0	0
2010	0	1	0	0
2011	0	1	0	0
2012	0	1	0	0
2013	0	1	0	0
2014	0	1	0	0
2015	0	1	0	0
2016	0	1	0	0
2017				

Forrás: Helyi adatgyűjtés

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A helyi közéletben, az önkormányzati képviselőtestületben több nő foglal helyet, mint férfi.

A közoktatási intézményekben is többségében nőket foglalkoztatnak.

Településünkön jelenleg nincs olyan szervezet, amely a nők érdekvédelmére alakult.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A kisgyermeket nevelő, a sok gyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, a roma nők valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. Ennek oka egyebek között a magyar társadalom hagyományos családmodelljében keresendő: még ma is sokan vallják, hogy a nők helye a ház körül, a családban van, nem a munkaerőpiacon.

Helyi civil szerveződés, a mama-baba klub, ahol a kismamák együttesen egymást segítve tartanak közös szabadidő programokat hetente egyszer a kisgyermekkel együtt.

5.7 számú táblázat - A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

év	Intézkedések, pályázatok, programok száma a településen	Önkormányzati	Más állami szerv által támogatott	Civil	Összes
2008	0	0	0	1	1
2009	0	0	0	1	1
2010	0	0	0	1	1
2011	0	0	0	1	1
2012	0	0	0	1	1
2013	0	0	0	0	0
2014	0	0	0	0	0
2015	0	0	0	0	0
2016	0	0	0	0	0
2017					0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
tartós munkanélküliség	közfoglalkoztatás, beruházások támogatása
családi feladatok összeegyeztethetlensége	családi napközi létrehozása, rugalmas munkaidő, család –barát munkahelyi megoldások
A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb.	Képzések, tanfolyamok szervezése Munkaügyi Központ vagy Képző Intézet segítségével

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Az időskorúak családi életciklusára jellemző állapot, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házasságban élők aránya, és növekszik az özvegyek száma. Településünkön az egyedül élő idősek aránya magas.

A demográfiai folyamat jellemzőit az alábbiakban foglalhatjuk össze:

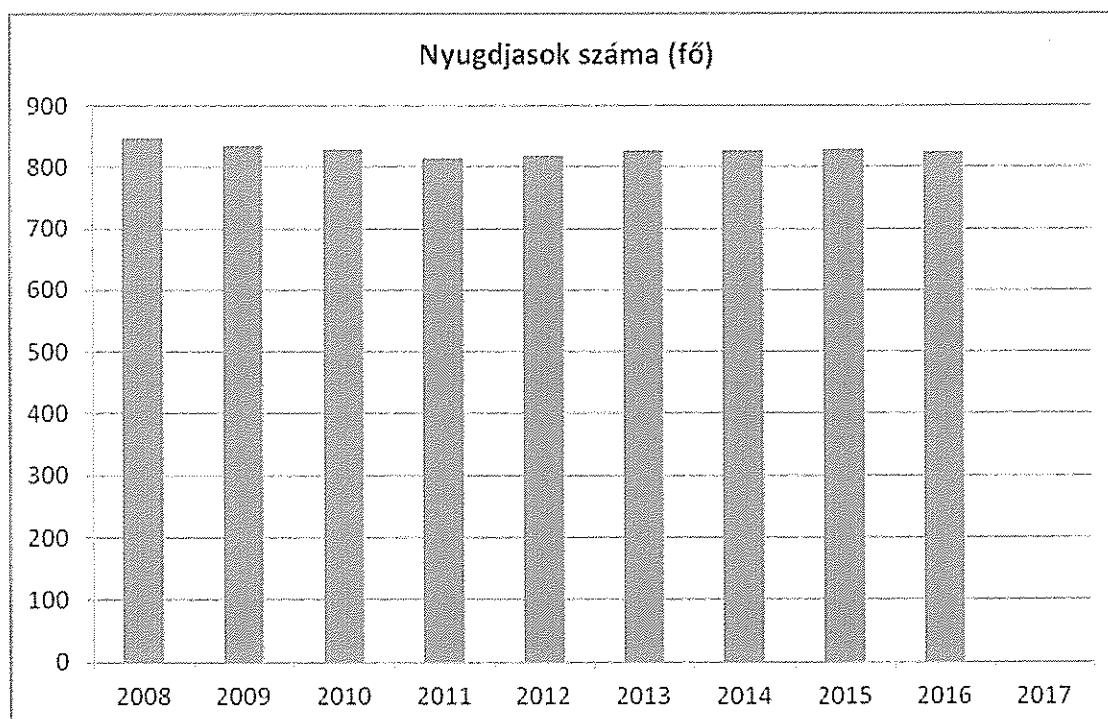
- növekszik az emberi átlag életkor,
- magasabb a középkorú korosztály halandósága,
- nők élettartama hosszabb, mint a férfiaké

Az időskorban jellemző betegedések kialakulása-, mint a keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, a daganatok kialakulása, az ízületi problémák – és emellett a pszichés problémák is megjelennek. Az idős ember egyedül marad, elmagányosodik, a szellemi és fizikai aktivitása csökken, önellátási képessége romlik. Ez sok idős embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakran alakul ki a depresszió. A betegségek általában együttesen fordulnak elő, különösen 70 éves kor fölötti korosztálynál jellemzőek a súlyos, krónikussá alakuló megbetegedések kialakulása.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	325	521	846
2009	317	518	835
2010	326	502	828
2011	310	503	813
2012	315	504	819
2013	322	504	826
2014	320	507	827
2015	318	510	828
2016	317	508	825
2017			0

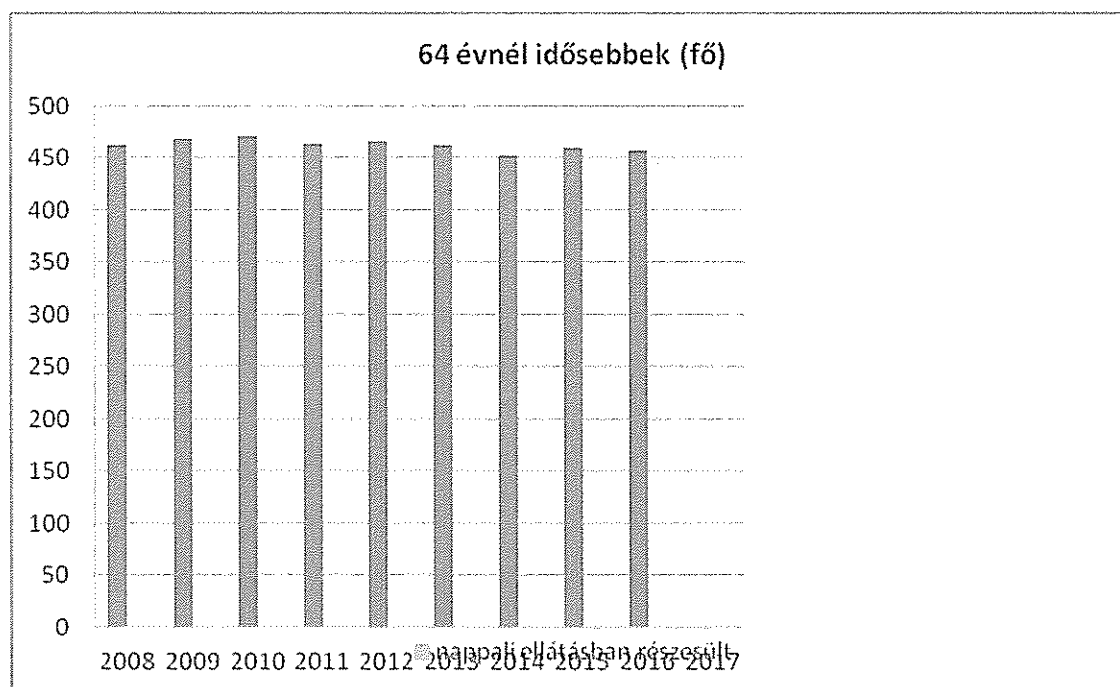
Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nappali ellátás szociális alapszolgáltatás, amely lehetőséget biztosít a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére a hajléktalan személyek és a saját otthonukban élő, következőkben felsorolt személyek részére:

- a) tizennyolcadik életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek,
- b) tizennyolcadik életévüket betöltött, fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő pszichiátriai betegek, illetve szenvedélybetegek,
- c) harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek. Igény szerint lehetőség van a napközbeni étkezésre is.

év	64 év feletti lakosság száma
	fő
2008	462
2009	468
2010	471
2011	464
2012	466
2013	462
2014	452
2015	460
2016	457
2017	

Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. A Járási Hivatal időskorúak járadékában részesíti azt

a) a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött személyt, akinek saját és vele együtt lakó házastársa, élettársa jövedelme alapján számított egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80%-át,

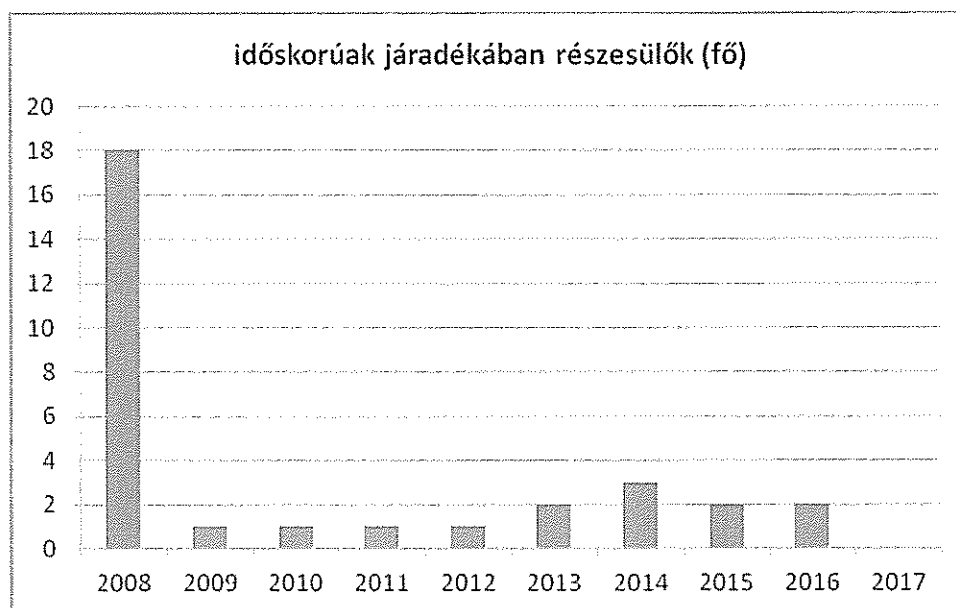
b) az egyedülálló, a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött, de 75 évesnél fiatalabb személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 95%-át,

c) az egyedülálló, 75. életévét betöltött személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130%-át.

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesülők száma

év	időskorúak járadékában részesülők száma
2008	18
2009	1
2010	1
2011	1
2012	1
2013	2
2014	3
2015	2
2016	2
2017	

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az idősek, nyugdíjasok, a jövedelmi helyzetére való tekintettel, és ha az egészségi állapotuk engedi, szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre csekély az esélyük, a munkaerő-piacon a lehetőségeik beszűkültek.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Városunkban eddig nem került sor olyan programok szervezésére, mely az időskorúak foglalkoztatását segítené elő. Jövőbeni céljaink között igény esetén természetesen szándékunkban áll ilyen programok szervezése.

Településünkön minden évben vannak olyan programok szervezve, mely az időskorúak szabadidő eltöltését és hasznosságát segíti elő. Több időskorú aktív tagja a Népdkörnek illetve a Nyugdíjas Klubnak összejövetelek alkalmával kicsit kimozdulnak otthonaikból és egy-egy fellépés, próba vagy ünnepnap alkalmából családi hangulatot teremtenek.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

6.2.2. számú táblázat - Tevékeny időskor (lehetőségek a településen)

év	Önkormányzati	Munkaügyi Központ által támogatott	Civil	Egyéb	Összesen
	db	db	db	db	db
2008	0	0	2	0	2
2009	0	0	2	0	2
2010	0	0	2	0	2
2011	0	0	2	0	2
2012	0	0	2	0	2
2013	0	0	2	0	2
2014	0	0	2	0	2
2015	0	0	2	0	2
2016	0	0	2	0	2
2017					0

Forrás: Helyi
adatgyűjtés

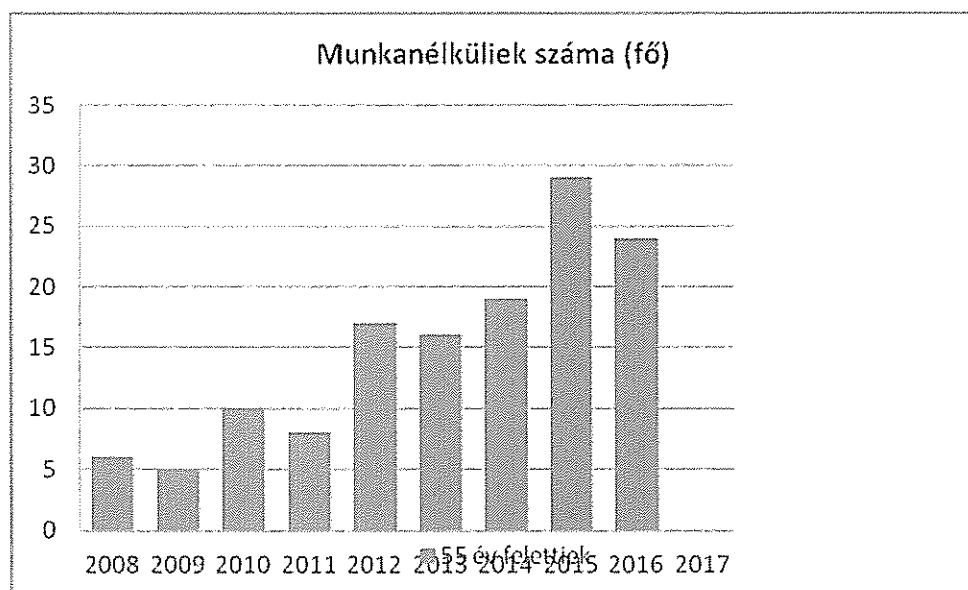
A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. Éppen ezért csak következtethetünk annak létezésére. Az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket. Ennek alapján, ha a helyi, vagy területileg illetékes munkaügyi központtól arról kérünk adatokat, hogy hány fő regisztrált munkanélküli van az adott településen és ezek közül hányan 55 év feletti, illetve a tartós munkanélküliek között mekkora az 55 év feletti aránya, és az adatok alapján az arányok az idősebb korosztály felé tolnak el, akkor állíthatjuk, hogy őket jobban érinti a foglalkoztatás terén fellépő hátrányos megkülönböztetés.

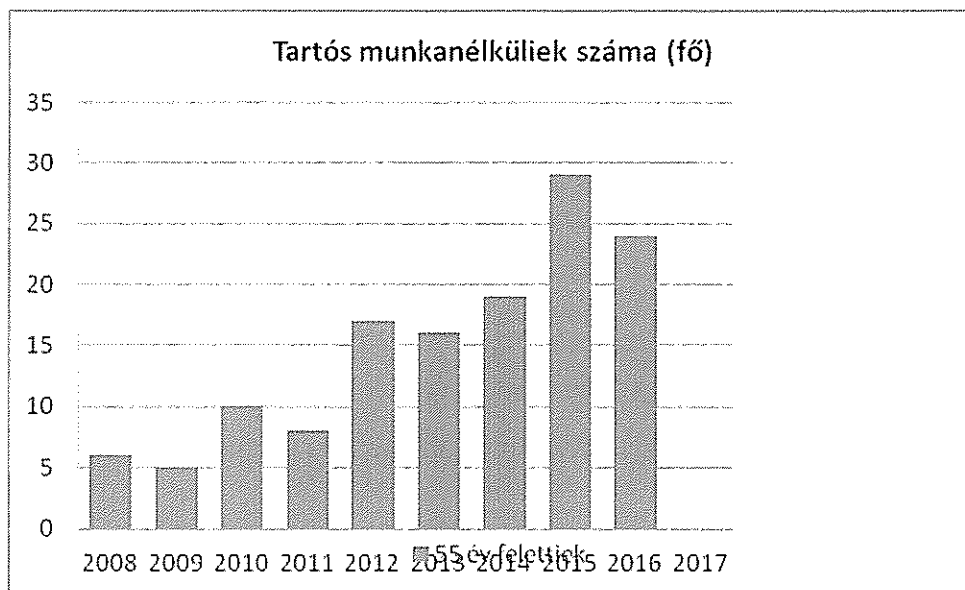
A munkanélküliek korcsoportos megoszlásából egyértelműen megállapítható, hogy az összes munkanélküliekből az 55 év feletti 3-5%-ot tesznek ki. Az állam által bevezetett munkahely védelmi program ezen korosztály munkanélküliség problémáinak enyhítésére került bevezetésre, így az 55 év feletti munkavállaló után a munkáltató 22 % szociális hozzájárulás helyett 11 %-ot fizet.

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	fő	fő	%	fő	fő	%
2008	172	6	3%	88	6	7%
2009	234	5	2%	102	5	5%
2010	216	10	5%	115	10	9%
2011	162	8	5%	49	8	16%
2012	149	17	11%	42	17	40%
2013	146	16	11%	40	16	40%
2014	114	19	17%	36	19	53%
2015	121	29	24%	42	29	69%
2016	115	24	21%	42	24	57%
2017			#ZÉRÓOSZTÓ!			#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: Helyi adatgyűjtés,
TeIR

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondozni.

A települési önkormányzat saját honlapot üzemeltet, ahol a lakosság teljes körű információkat kap az ügyintézéshez, és folyamatosan a települést érintő legfrissebb hírekhez való hozzájutás is biztosított a lakosság számára.

A közszolgáltatások akadálymentesítése csak részben megoldott.

Az idősekkel való foglalkozás helyi közszolgáltatások terén megfelelő színvonalú. Az egészségügyi, szociális, közművelődési és egyéb szolgáltatások a település minden lakosa számára biztosított.

Az önkormányzat eleget tesz minden kötelező közszolgáltatási feladatának. A szociális alapszolgáltatások közül, elérhető a házi segítségnyújtás, és a szociális étkeztetés, amelyet a korábbiakban már említett társulás szervez.

A közösségi közlekedéshez való hozzáférés is megoldott, a távolsági és helyközi járással. Távolsági busz Budapestre, Debrecenbe, Salgótarjánba, Balassagyarmatra indul, a helyközi járat Gyöngyösre való közösségi közlekedés, fél- egy óránként jár. A hétvégén is indul járat Gyöngyösre valamint Nógrád megye és Budapest irányában.

Vasúti közlekedés nem működik településünkön, vasúti hálózat is 15 km-es távolságon belül Gyöngyösön elérhető. A mindennapos, adminisztratív ügyek intézésében az idősek embereknek az önkormányzat hivatala nyújt segítséget.

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A településen egészségház illetve gyógyszerár működik, ami az alapellátásokat tudja kielégíteni. Az idősök számára is, a településen belül megoldott az egészségügyi alapellátáshoz való hozzáférés. Egy orvos látja el a háziorvosi szolgálatot. Településünk is tagja a Mátraaljai Önkormányzatok Egészségügyi Társulásában ellátott orvosi ügyeletnek. Fogászati illetve szemészeti szakrendelés van a településen, valamint gyógyszerár, további szakrendelések 15 km-es körzeten belül vannak Gyöngyösön.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A településen működik a helyi könyvtár, ami minden korosztály számára elérhető, valamint nyugdíjas klub és hagyományörző népdalkör.

c) idősök informatikai jártassága

A település nyertes pályázati forrásból 2 számítógéppel és internettel tudta fejleszteni könyvtárát, így elérhetővé vált a lakosság számára az informatikai eszközök segítségével az információszerzés és az elektronikus ügyintézés.

A mai kor vívmányai közül, az idős emberek is ismerkednek az informatikával. Nagyon nehezen mérhető, hiteles adatot kapni arról, hogy milyen arányban használja ez a korosztály az internetet. Csak következtetéseket lehet levonni, a tért hódító közösségi halón való megjelenése az idősebb korosztály részéről.

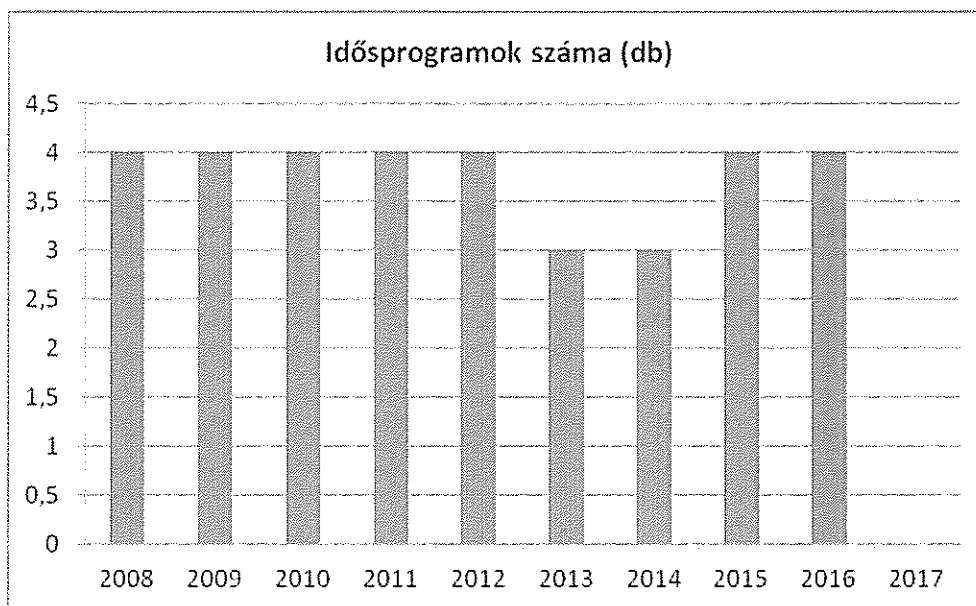
6.4 Az idősöket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az adatgyűjtés célja, hogy a helyi önkormányzattól, vagy helyi civil, állami vagy egyházi szervezettől információkat kapjunk kifejezetten az idősebb korosztályt megcélzó programok, speciális programok számáról. (pl. szociális támogatást nyújtó személyes szolgáltatások, életvitelt segítő támogatás, informatikai képzés, dalkör, nyugdíjasklub, gerinctorna).

Az idősöket célzó programok száma csökkent. Évente 4 olyan programot tudtak eddig a településen biztosítani, mely kifejezetten az idősök igényeire koncentrálódott, 2013 és 2014 évben a minden februárban megrendezésre kerülő „Nyugdíjas ki mit tud” elmaradt, 2015 óta ismét megmutathatják az idősök tudásukat.

6.4. számú táblázat - Az idősöket célzó programok a településen

év	Az idősebb célcsoport igényeit célzó programok száma
2008	4
2009	4
2010	4
2011	4
2012	4
2013	3
2014	3
2015	4
2016	4
2017	

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idők helyzet, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Öregedési index magas, természetes szaporodás csökken	fiatalok bevándorlásának támogatása
elmagányosodás	programok pályázati forrásokból

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során. A Fogyatékos-sággal élők jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

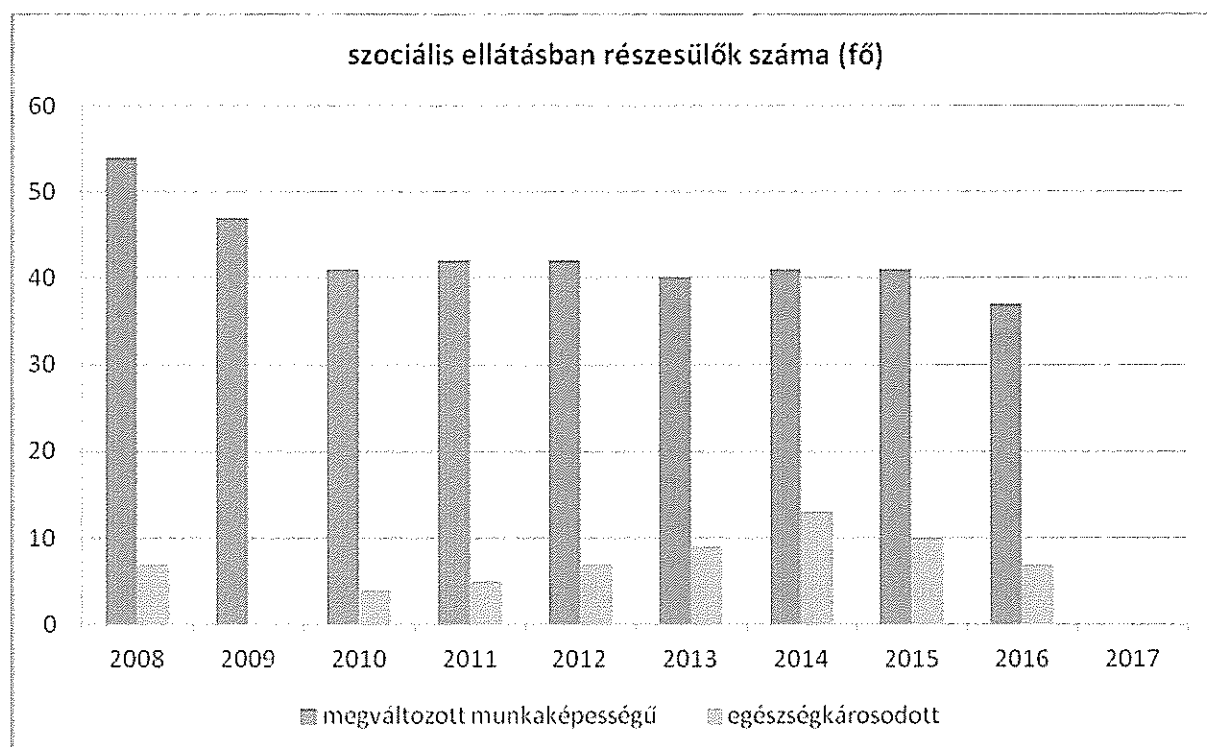
Az Európai Unióhoz való csatlakozás egyik feltétele volt, hogy az állampolgárok- köztük a fogyatékossgal élő emberek- számára biztosítva legyen az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden területen. A szociális, egészségügyi ellátásban, mint a fizikai és kulturális környezetben, valamint az iskoláztatási, munkalehetőségek a társadalmi élet, a sport és a szórakozás területén is. Ezen emberek számára kiemelt célként a minőségi szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés a fő cél. Biztosítani kell az esélyegyenlőséget az intézményi ellátások területén is, az intézmények kiépítésével átalakításával. A legsérülékenyebb társadalmi csoportot a fogyatékos emberek és családjaik alkotják. Magyarországon 490 ezer fogyatékkal élő ember él a 2011-es népszámlálási adatok szerint.

A szociális ellátásokat igénybevevők között nagy valószínűséggel jelen vannak fogyatékos személyek is, mint például az alanyi közgyógyellátásban részesülők körében, de hiteles statisztikai adat, kimutatás ezen vonatkozásban nincs. A fogyatékkal élő személyek számára külön pénzbeli és természetbeli ellátást és kedvezményt az önkormányzat nem nyújt, és erre az ellátásra vonatkozó helyi rendeletünk nincs.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

év	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	54	7
2009	47	0
2010	41	4
2011	42	5
2012	42	7
2013	40	9
2014	41	13
2015	41	10
2016	37	7
2017		

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Településünkön nincs pontos felmérés, statisztikai adatok a fogyatékkal élőkéről, ezért nem is lehet pontos elemzést készíteni a fogyatékkal élők helyzetéről, egészségügyi, lakhatási és foglalkoztatási helyzetéről, szükségleteiről. E célcsoport részére szervezett szolgáltatásokat, ellátásokat, az egyes intézkedéseket az egyéni szükségletek alapján lehet tervezni.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A közfoglalkoztatás nem speciálisan a fogyatékos személyek részére biztosított foglalkoztatási forma, bár nem kizárt, hogy fogyatékos személy is foglalkoztatásra kerül a rendszerben. A foglalkoztatást szervező nem tartja nyilván a fogyatékos személyeket, ezért az adatszolgáltatás illetve a foglalkoztatásba bevont fogyatékosok száma nem vizsgálható

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Előfordulhat, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. (pl.: felsőfokú végzettsége ellenére alacsonyabb végzettséggel is betölthető foglalkoztatást ajánlanak neki.)

A rámpa és kijelölt parkoló nemcsak mozgássérült személyek, hanem más csoportok részére is hasznosak (nők, kisgyermekesek, idősek), az információs táblák, a vizuális információk megerősítése akusztikus információkkal, például közlekedési eszközökön alkalmazva.

A foglalkoztatás akkor is megghiúsulhat, ha a fogyatékos személy nem tudja megközelíteni a munkahelyet, például a településen belüli közlekedési akadályok miatt és a támogató szolgálattól sem kap segítséget.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Nem releváns

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Az alábbiakban felsoroljuk és röviden ismertetjük azokat az ellátási formákat, amelyeket jogszabályok biztosítanak a fogyatékkal élő személyek számára.

Ellátási formák:

Fogyatékosági támogatás

Rokkantsági járadék

Közlekedési kedvezmény

Parkolási igazolvány

Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:

Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás

Szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon

Aktuális jogszabályok:

141/ 2000(VIII.9.) Korm. rend A súlyos fogyatékoská minősítésének és felülvizsgálatának valamint a fogyatékosági támogatás folyósításának szabályairól.

218/2003. (XII. 11.) Korm. rendelet a mozgásában korlátozott személy parkolási igazolványáról

1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról

1993.évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról

2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól

7.3.1. Fizikai és infokommunikációs akadálymentesítettség

A lehetséges kedvezmények igénylése és rendszeres használata nem feltétlenül az önkormányzat bevonásával történik. Így az adatgyűjtés korlátozott. Nem nyilvántartott, hogy hányan élnek a tömegközlekedésben elérhető kedvezményekkel, az adókedvezménnyel. Vannak olyan természetbeni ellátások, melyek nem a fogyatékosághoz, hanem az alacsony jövedelemhez kötöttek.

A helyi önkormányzatok nem tartják nyilván, hogy a pénzbeli illetve a természetbeni ellátásban részesülők fogyatékos emberek-e, mert itt a szociális rászorultság az elsődleges. Egyes ellátásoknál kérnek orvosi igazolást az igénylőtől, de itt az ápolási és gondozási szükséglet mértéke a fontos, nem pedig a diagnózis vagy a fogyatékoság.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Közhasznúak azok az épületek, melyek használata senki számára sem korlátozott. Ebbe a körbe tartoznak az oktatás bármely szintjét befogadó épületek vagy épületrészek, az egészség-, szociális, kulturális, művelődés, sport célú építmények. Ilyenek és tevékenységük súlya miatt kiemelten fontosak az önkormányzati, a hatósági, a közigazgatási, az igazságszolgáltatási célokra fenntartott épületek vagy épületrészek. A mozgásukban akadályozottak, az idősek, nők- és gyermekek a fizikai akadálymentességet igénylik, a többi fogyatékos csoport számára az infokommunikációs akadálymentesség a jogos igény. Ilyenek a kontrasztos színekkel készült táblák, tapintható információk, hallható segítség, jelnyelvi segítség, a belső környezetben való tájékozódást elősegítő piktogramok, feliratok.

Aktuális jogszabályok:

1997. évi LXXVIII. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről

2009. évi CXXV. törvény a magyar jelnyelvről és a magyar jelnyelv használatáról

62/2011. (XI. 10.) NEFMI rendelet a jelnyelvi tolmácsszolgálatok működésének és a jelnyelvi tolmácsszolgáltatás igénybevételének feltételeiről igénylésének, döntési rendszerének, folyósításának, elszámolásának és ellenőrzésének részletes szabályairól

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Településünkön a közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatos. Az egészségügyi, szociális szolgáltatások, a kulturális programokhoz történő hozzáférés biztosítása érdekében a fizikai akadálymentesítés folyamatosan kerül kivitelezésre.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

A munkahelyek akadálymentesítettségéről alig lehetséges az adatgyűjtés, mivel a többsége vállalkozás formában működik.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Az Önkormányzat tulajdonában lévő közintézmények és közterületek, járdák, zöldterületek, felújítása során folyamatában gondoskodunk az akadálymentesség biztosításáról.

A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházások és a felújítások esetén az akadálymentesített környezet biztosításával történik.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Ma már a jogszabályban előírt kötelezettség az akadálymentesítettség, amelynek betartatása az építésügyi hatóság feladata. A településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvként jelenik meg az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása.

Az önkormányzat rendelkezik saját honlappal.

Településünkön elérhető a családsegítés, az étkeztetés. A szociális alapszolgáltatásokat társulás keretében oldjuk meg.

A települési közoktatási intézmények elhelyezkedését tekintve, könnyen megközelíthető helyen fekszenek.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Nem releváns.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Középületek akadálymentesítése nem mindenütt megoldott	Fizikai akadálymentesítés
Megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatása	Pályázati segítséggel a megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatásának támogatása , munkahelyek, foglalkoztatók létrehozása.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Településünkön a civil szervezetek függetlenségét elismerjük és tiszteletben tartjuk. Partneri viszony van az önkormányzat és a civil szervezetek között. Az együttműködésnek köszönhetően az önkormányzati rendezvényeken, közösségi és kulturális programokon, aktívan részt vesznek a szervezetek.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Településünkön a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak. A helyi lakosság nagy számban vesz részt a civil szervezetek programjain. Az Önkormányzatunk, helyi rendeletben meghatározottak szerint pályázati úton támogatja a szervezeteket, és azok rendezvényeit.

Jelentős civil szervezetek a településünkön: Gyöngyöspatai Hagyományőrző Népdkör, Gyöngyöspatai Polgárőrség, Gyöngyöspatai Gyermekekért Alapítvány, Együtt Gyöngyöspatáért Baráti Kör, Karitás csoport, Csutkababa Alapítvány, Nekcsei Nebulókért Alapítvány, Vári Pincék Egyesülete. Az egyházzal is jó az önkormányzat viszonya, az önkormányzat fűvágással, környezet rendbetételével és takarításával is segíti az egyház működését.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Gyöngyöspata a Heves Megyei Kormányhivatalhoz tartozik.

Mátraaljai Ivóvízminőség Javító Társulás, a Gyöngyös Körzete Kistérségi Társulása és a hétvégi orvosi ügyelet, azaz a Mátraaljai Önkormányzatok Egészségügyi társulás tagja.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A településen 2014 óta működik nemzetiségi önkormányzat..

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Gyermekeknek, településünk lakóinak nyújtanak segítséget és programokat, valamint az idegenforgalom fellendítése a célja megalakulásuknak.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Nem releváns.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a településünkön dolgozó köznevelési, közoktatási intézmények dolgozói, HEP elkészítésére kijelölt köztisztviselő.

A helyzetelemzés során az esélyegyenlőség biztosítása érdekében elsődlegesen a célcsoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd a megfogalmazott problémákra intézkedések megfogalmazására koncentrált.

Az Önkormányzat honlapján a www.gyongyospata.hu az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése, monitoringja.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

Az intézkedési tervben a meghatározott hátrányos helyzetű célcsoportokra irányul, akik számára az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításával, egy sikeres társadalmi élet és integráció esélye a hátrányaikat csökkentő, esélyeiket növelő, kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedésekkel valósul meg. Az intézkedési tervben a felvetett problémákra keressük az olyan beavatkozásokat, amelyek a helyzetértékelésben felvetett problémákra nyújtanak megoldást.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	alacsony iskolázottság, szakképzetlenség, munkanélküliség	felzárkóztató képzések, szakképzések, közfoglalkoztatás bővítése, beruházások támogatása, pályázati forrásokból
Gyermekek	nevelési és oktatási intézményekben fejlesztés lehetősége a délutáni órákban, gyermekek szünetben való felügyelet megoldása, nyári időszakban a hátrányos helyzetű gyermekek étkeztetése, óvodai elavult épület, bölcsődei csoport hiánya, korszerűtlen energetikai rendszer az iskolában	családi napközi létrehozásának támogatása, pályázati forrásból, több nyári tábor szervezése, nyári étkeztetés biztosítása pályázati forrásból, óvodafejlesztés, bölcsődei csoport kialakítás fejlesztés, iskola energetikai rendszerének fejlesztése

Idősek	Idősgondozás kiterjesztése, egyedül élők segítése, elmagányosodás megakadályozása	idősek segítésének megszervezése, kapcsolatépítés közös programokkal
Nők	A gyermeket egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család szegénysége, tartós munkanélküliség csökkentése, A GYAS, GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, célzott támogatások Időszakos gyűjtések szervezése Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése Képzési programok szervezése, rugalmas munkaidő, család –barát munkahelyi megoldások. közfoglalkoztatás bővítése, beruházások támogatása
Fogyatékkal élők	Középületek akadálymentesítése nem mindenütt megoldott Megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatása	Fizikai akadálymentesítés, munkahelyek, foglalkoztatók létrehozása

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	alacsony iskolázottság, szakképzetlenség, munkanélküliség	munkaügyi központ, képző intézmények, helyi vállalkozók, civil szervezetek, fejlesztési szervek, önkormányzat
Gyermekek	nevelési és oktatási intézményekben fejlesztés lehetősége a délutáni órákban, gyermekek szünetben való felügyelet megoldása, nyári időszakban a hátrányos helyzetű gyermekek étkeztetése, óvodai elavult épület, bölcsődei csoport hiánya, korszerűtlen energetikai rendszer az iskolában	óvoda, iskola, gyermekjóléti szolgálat, vállalkozások, civil szervezetek, munkaügyi központ, egyházak, önkéntesek óvodafejlesztés, bölcsődei csoport kialakítás fejlesztés, iskola energetikai rendszerének fejlesztése
Idősek	Idősgondozás kiterjesztése, egyedül élők segítése, elmagányosodás megakadályozása	munkaügyi központ, egyházak, fejlesztési szervek, önkéntesek, önkormányzat
Nők	A gyermeket egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család szegénysége, tartós munkanélküliség csökkentése, A GYAS, GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát	gyermekjóléti szolgálat, munkaügyi központ, vállalkozói szektor, civil szektor, egyházak, önkormányzat önkéntesek
Fogyatékkal élők	Középületek akadálymentesítése nem mindenütt megoldott Megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatása	munkaügyi központ, egyházak, fejlesztési szervek, önkéntesek, önkormányzat, helyi vállalkozók

Jövőképünk

Gyöngyöspata Város Önkormányzatának fő célja, hogy a településünkön élő emberek mindennapi életében a jólét biztosítása, az életminőségének folyamatos javítása, olyan segítő élettér kialakításával, amelyben az egyenlő esélyű hozzáférés mindenki számára biztosított. A jövőkép által olyan állapot jöjjön létre, amely egy fenntartható települést hoz létre, és a felnövekvő generáció helyben tartása, településünkön való fejlődése megvalósuljon.

Olyan településen kívánunk élni, ahol a társadalom és a helyi közösségek egyenrangú tagja legyen minden ember, és ehhez a feltételeket megteremteni, amely mindenki számára lehetővé teszi a társadalmi életben az egyenlő részvételt.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők, a gyermekek, az idősek, a nők és a fogyatékkal élő embereknek egyenlő optimális életkörülményeket tudjunk biztosítani, és ezt hosszú távon fenn is tartani.

Ennek megvalósítása érdekében az emberekben erősíteni kell a lakóhelyhez kötődést, a társadalmi szolidaritást, és a társadalmi felelősségvállalást.

Kiemelt figyelmet kell fordítani a meghatározott célcsoportok számára, akár pozitív diszkrimináció alkalmazásával is. A célzottan meghatározott intézkedések, és megvalósításuk következtében a hátrányos helyzetű célcsoportok esélyei, életminőségük tartósan javul, és fenntartható.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Aluliskolázottak beiskolázása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	alacsony iskolázottság magas aránya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	R: partnerek bevonása, források megteremtése K: Felzárkóztató képzések, források megteremtése H: források megteremtése, mindenki rendelkezzen 8 osztályos végzettséggel
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	felmérni, hogy mely osztályok hiányoznak a célcsoportnál, munkaügyi központ pénzügyi támogatása a képző intézmény számára, képzések megszervezése és lebonyolítása helyben
Résztvevők és felelős	résztvevők: célcsoport, munkaügyi központ, képző intézmény, önkéntesek- felelős: önkormányzat
Partnerek	civilek, vállalkozók, önkormányzatok, képző intézmény, munkaügyi központ, önkéntesek
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1év K: 1-3 év H: 3-5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	felnőttképzési szerződések, bizonyítványok,
Kockázatok és csökkentésük eszközei	alulmotiváltság a célcsoportnál a beiskolázásra, pénzügyi források hiánya
Szükséges erőforrások	információ széleskörűsége a képzési lehetőségekről, források megtalálása, humán erőforrás megléte

Intézkedés címe:	Szakképzések megszerzése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	szakképzetlenek magas száma
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	R: partnerek bevonása, források megteremtése K: szakképzések, források megteremtése H: mindenki rendelkezzen szakképzettséggel, források megteremtése,
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	együttműködés a munkaügyi központtal, információ szerzése az induló szakképzésekről, egyéni szakképzés,
Résztvevők és felelős	résztvevők: célcsoport, munkaügyi központ, képző intézmény, önkéntesek felelős: önkormányzat
Partnerek	civilek, vállalkozók, önkormányzatok, képző intézmény, munkaügyi központ, önkéntesek
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1év K: 1-3 év H: 3-5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	felőttképzési szerződések, bizonyítványok,
Kockázatok és csökkentésük eszközei	alulmotiváltság a célcsoportnál a beiskolázásra, pénzügyi források hiánya, a támogatott képzések nem piacképes szakmákat adnak, nem indulnak szakképzések
Szükséges erőforrások	információ széleskörűsége a képzési lehetőségekről, források megtalálása, humán erőforrás megléte

Intézkedés címe:	Munkanélküliség megszüntetése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	folyamatosan nő a munkanélküliség
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	R: partnerek bevonása, források megteremtése K: közfoglalkoztatás bővítése, beruházások támogatása, önfoglalkoztatás támogatása H: csökkenjen, illetve megszűnjön a munkanélküliség, források megteremtése, helyi vállalkozások bevonása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	együttműködés a munkaügyi központtal, hiányszakmák képzése, , helyi vállalkozások bevonása
Résztvevők és felelős	résztvevők: célcsoport, munkaügyi központ, képző intézmény, önkéntesek, vállalkozások, civilek- felelős: önkormányzat
Partnerek	civilek, vállalkozók, önkormányzatok, képző intézmény, munkaügyi központ, önkéntesek
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1év K: 1-3 év H: 3-5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	együttműködési megállapodások, munkaszerződések, új munkahelyek száma,
Kockázatok és csökkentésük eszközei	beruházások hiánya, források hiánya, humán erőforrás hiánya
Szükséges erőforrások	információ széleskörűsége a képzési lehetőségekről, források megtalálása, humán erőforrás megléte

Intézkedés címe:	Nevelési és oktatási intézményekben fejlesztés lehetősége
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	családi napközi hiánya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	R: partnerek bevonása, források megteremtése K: intézmények működése, források megteremtése H: minden gyermeknek biztosítson helyet az intézmény, források megteremtése,
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	célcsoportok felmérése, partnerek bevonása, forrásteremtés szakemberek alkalmazása, családi napközi létrehozása, további források biztosítása
Résztvevők és felelős	résztvevők: célcsoport, munkaügyi központ, képző intézmény, önkéntesek- felelős: önkormányzat
Partnerek	civilek, vállalkozók, önkormányzat, szakemberek, önkéntesek, egyház
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1év K: 1-3 év H: 3-5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az intézmény működése, szakemberek felvétele, célcsoport létszáma,
Kockázatok és csökkentésük eszközei	pénzügyi források hiánya, humán erőforrás hiánya
Szükséges erőforrások	források megtalálása, humán erőforrás megléte

Intézkedés címe:	Gyermekek szünidőben történő felügyeletének megoldása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Szabadidő tartalmas eltöltése felnőtt felügyeletével
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	R: partnerek bevonása, források megteremtése K: források megteremtése a foglalkoztatásra H: folyamatos foglalkoztatás
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	partnerek bevonása, forrásteremtés szakemberek alkalmazása további források biztosítása
Résztvevők és felelős	résztvevők: célcsoport, munkaügyi központ, képző intézmény, önkéntesek- felelős: önkormányzat
Partnerek	civilek, vállalkozók, önkormányzat, szakemberek, önkéntesek, egyház
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1év K: 1-3 év H: 3-5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	szakemberek felvétele és folyamatos foglalkoztatása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	pénzügyi, személyi és tárgyi feltételek hiánya
Szükséges erőforrások	források megtalálása, humán erőforrás megléte

Intézkedés címe:	Nyári étkeztetés
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Hátrányos helyzetű gyermekek nyári étkeztetése
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	R: partnerek bevonása, források megteremtése K: intézmények működése, források megteremtése H: ellátások fenntartása, források keresése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	célcsoportok felmérése, partnerek bevonása, forrásteremtés szakemberek alkalmazása, további források biztosítása
Résztvevők és felelős	célcsoport önkormányzat gyermekjóléti szolgálat civilszervezet egyház
Partnerek	célcsoport önkormányzat gyermekjóléti szolgálat civilszervezet egyház
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1év K: 1-3 év H: 3-5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	újabb ellátások bevezetése, újabb szolgáltatás létrehozása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	pénzügyi források hiánya, humán erőforrás hiánya
Szükséges erőforrások	források megtalálása, humán erőforrás megléte

Intézkedés címe:	Idősgondozás kiterjesztése, egyedül élők segítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	elmagányosodás megakadályozása
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	R: partnerek bevonása, források megteremtése K: intézmények működése, források megteremtése H: források keresése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	célcsoportok felmérése, partnerek bevonása, forrásteremtés helyi adottságok feltérképezése további források biztosítása programok szervezése
Résztvevők és felelős	célcsoport munkaügyi központ önkormányzat civil szervezetek
Partnerek	célcsoport munkaügyi központ önkormányzat civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1év K: 1-3 év H: 3-5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	programokon résztvevők száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	pénzügyi források hiánya, humán erőforrás hiánya
Szükséges erőforrások	források megtalálása, humán erőforrás megléte

Intézkedés címe:	Tartós munkanélküliség csökkentése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	a nők nagy számban tartós munkanélküliek
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	R: célcsoport megkeresése, partnerek bevonása, források megteremtése K: munkahelyek teremtése, források megteremtése H: folyamatos foglalkoztatás
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	célcsoportok felmérése, partnerek bevonása, forrásteremtés helyi adottságok feltérképezése új munkahelyek létrehozása, közfoglalkoztatás bővítése további források biztosítása, család-barát munkahely kialakítása
Résztvevők és felelős	célcsoport munkaügyi központ önkormányzat civil szervezetek, vállalkozók
Partnerek	célcsoport munkaügyi központ önkormányzat civil szervezetek, vállalkozók
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1év K: 1-3 év H: 3-5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	csökken, vagy megszűnik a munkanélküliség, könnyebb megélhetés
Kockázatok és csökkentésük eszközei	pénzügyi források hiánya, munkáltatók hiánya
Szükséges erőforrások	források megtalálása, humán erőforrás megléte

Intézkedés címe:	Akadálymentesítés
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Fizikai akadályok megszüntetése
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	R: partnerek bevonása, források megteremtése K: közintézmények teljes akadálymentesítése, források megteremtése H: közintézmények teljes akadálymentesítése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	
Résztvevők és felelős	célcsoport munkaügyi központ önkormányzat civil szervezetek, vállalkozók
Partnerek	célcsoport munkaügyi központ önkormányzat civil szervezetek, vállalkozók
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1év K: 1-3 év H: 3-5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	akadálymentesített intézmények száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	pénzügyi források hiánya
Szükséges erőforrások	források megtalálása, humán erőforrás megléte

Intézkedés címe:	Megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Munkanélküliség csökkentése, könnyebb megélhetés
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	R: partnerek bevonása, források megteremtése K: foglalkoztatók létrehozása, források megteremtése H: foglalkoztatottság növelése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	
Résztvevők és felelős	célcsoport munkaügyi központ önkormányzat civil szervezetek, vállalkozók
Partnerek	célcsoport munkaügyi központ önkormányzat civil szervezetek, vállalkozók
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1 év K: 1-3 év H: 3-5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	foglalkoztatásban résztvevők száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	pénzügyi források hiánya
Szükséges erőforrások	források megtalálása, humán erőforrás megléte

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
II. A mályszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Aluliskolázottak beiskolázása	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	R: partnerek bevonása források megteremtése K: felzárkóztató képzések, források megteremtése H: források megteremtése, mindenki rendelkezzen 8 osztályos képzéssel	jogszabályi keret, költségvetés, EU, stratégiai, hazai stratégia, a település gazdasági és turisztikai programja	általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők számára képzés	önkormányzat	2018.05.31.	együttműködési megállapodások, felnőttképzési szerződések	együttműködés a Munkaügyi Központtal	aminden résztvevő jelentkezhessen képzésre
2	Szakképzések megszerzése	szakképzésnek magas száma	R: partnerek bevonása, források megteremtése K: felzárkóztató képzések, források megteremtése H: mindenki rendelkezzen szakképzéssel források megteremtése	jogszabályi keret, költségvetés, EU stratégiai, hazai stratégia, a település gazdasági és turisztikai programja	szakképzéssel nem rendelkezők számára képzés háztáji zöldéstermesztő 4 fő, egyéb ügyintéző 2 fő, családellátó 1 fő, építő és anyagmozgató képzésre pedig 2 fő beiskolázása	önkormányzat	2018.05.31.	együttműködési megállapodások, felnőttképzési szerződések	GINOP 6.1.1-15	
3	munkanélküliség megszüntetése	a munkanélküliség csökkentése a településen	munkanélküliség csökkentése 2017. évben	jogszabályi keret, költségvetés, EU stratégiai, hazai stratégia, a település gazdasági és turisztikai programja	együttműködés a munkaügyi központtal, hiányszakmák képzése, helyi vállalkozások bevonása	önkormányzat	2018.05.31.	munkaszerződéseket	személyi, tárgyi feltételek biztosítása	foglalkoztatás megtartása
4	Infrastrukturális fejlesztések	A települést érintő épületek, terek infrastrukturális fejlesztése	A települést érintő épületek, terek infrastrukturális fejlesztése		önkormányzat épületeinek energetikai fejlesztése, helyi terméktéértékesítést szolgáló piacok infrastrukturális fejlesztése,	Települési önkormányzat	2018.05.31.	fejlesztések száma	TOP-3.2.1-16 VP-7.2.1-7.4.1.3-17 VP-7.2.1-7.1.1.2-16 TOP-6.1.4-16 TOP-4.2.1-15	pályázati forrás, önerő

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetleírás következtetésében feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
					külföldi helyi közutak fejlesztése, erő és munkagépek beszerzése, turizmusfejlesztés, szociális alapszolgáltatások infrastrukturális fejlesztése					
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Nevelési és oktatási intézményekben a létrehozása, fejlesztés lehetősége	új bölcsődei egység létrehozása, illetve óvoda bővítés	óvodai férőhely bővítés, bölcsődei szolgáltatás kialakítása pályázati forrás felhasználásával	jogszabályi keret, költségvetés, EU stratégiák, hazai stratégiák, a település gazdasági és turisztikai programja	2012-2014. évben óvoda bővítés és felújítás illetve az óvoda energetikai fejlesztése valósult meg, 2017. évben folyamatban van új bölcsődei szolgáltatási egység létrehozása, általános iskola épületének energetikai korszerűsítése	önkormányzat	2018.05.31.	intézmény működése, szakemberek felvétele, célcsoport létszáma megléte, beíratott gyerekek száma	ÉMOP-4.3.1/A KEOP-4.10.0/A TOP-1.4.1-15, TOP-3.2.1-15	pályázati forrásból, vagy önrészből
2	gyermekek szabadidőben történő felügyeletének megoldása	szabadidő tartalmas eltöltése felnőtt felügyeletével	nyári táborok szervezése gyerekek számára	jogszabályi keret, költségvetés, EU stratégiák, hazai stratégiák, a település gazdasági és turisztikai programja	jogszabályi keret, a gyermekek nyári étkeztetésének szervezése 2016-2017. évben 54 fő vette igénybe. az	önkormányzat	2018.05.31.	munkaszerveződés		folyamatos foglalkoztatása a szakembereknek
3	Nyári étkeztetés	hátrányos helyzetű gyermekek nyári étkeztetése	nyári étkeztetés megvalósítása	jogszabályi keret, költségvetés, EU stratégiák, hazai stratégiák a település	a gyermekek nyári étkeztetésének szervezése 2016-2017. évben 54 fő vette igénybe. az	önkormányzat	2018.05.31.	étkeztetésben részesülő gyermekek száma	támogatások	folyamatos működés

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
				gazdasági és turisztikai programja	igénybevevők száma nő					
III. A nők esélyegyenlősége										
1	tartós munkanélküliség csökkentése	nők nagy számban tartós munkanélküliek	R: partnerek bevonása, források megteremtése K: források megteremtése a foglalkoztatásra H: folyamatos foglalkoztatás	jogszabályi keret, költségvetés, EU stratégiák, hazai stratégiák, a település gazdasági és turisztikai programja	célcsoportok felmérése, partnerek bevonása, forrásteremtés, közfoglalkoztatás folytatása, bővítése helyi adottságok feltérképezése további források biztosítása	önkormányzat	2018.05.31.	csökken vagy megszűnik a munkanélküliség, könnyebb megélhetés	források új munkahelyekre, átképzések	érintettekkel és a munkaügyi központtal együttműködve fenntartható
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Idősgondozás kiterjesztése, egyedül élők segítése	elmagányosodás megakadályozása	idős emberek számára nappali ellátást szolgáló klubja kialakítása	jogszabályi keret, költségvetés, EU stratégiák, hazai stratégiák, a település gazdasági és turisztikai programja	2016-ban szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése pályázati forrásból	önkormányzat	2018.05.31.	programokon résztvevők száma	TOP-4.2.1-15	folyamatos működtetés
2	Alapellátás fejlesztés	alapellátás praxisközösség létrehozása	alapellátás népegészségügy rendszerének átfogó fejlesztése Gyógyóspata központtal.		alapellátás népegészségügy rendszerének átfogó fejlesztése Gyógyóspata központtal. Nagyréde és Gyógyóstarján bevonásával, 5 háziorvosi praxis részvételével. Egészségügyi feladatok összehangolása,	Települési önkormányzat	2018.05.31.	szolgáltatást igénybe vevők száma, megvalósult szolgáltatás száma	EFOP1.8.2-17	pályázati forrás, önerő

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
V. A fogvatékkal élők esélyegyenlősége										
1	akadálymentesítés	fizikai akadályok megszüntetése	a települési önkormányzat intézményrendszerének, illetve a település középületeinek, járdák, utak, terek akadálymentesítése	jogszabályi keret, költségvetés, EU stratégiák, hazai stratégiák, a település gazdasági és turisztikai programja	a település akadálymentesített intézményei az óvoda, orvosi rendelő, egészségház, posta, idősek napközi otthona, valamint a helyi COOP üzlet.	önkormányzat	2018.05.31.	akadálymentesített intézmények	források megteremtése	önkormányzati intézmények koncepciójába beépülve fenntartható
2	megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatása	munkanélküliség csökkentése, könnyebb megélhetés	R: partnerek bevonása, források megteremtése K: intézmények működése, források megteremtése H: ellátások fenntartása, források keresése	jogszabályi keret, költségvetés, EU stratégiák, hazai stratégiák, a település gazdasági és turisztikai programja	célcsoportok felmérése, partnerek bevonása, forrásteremtés, foglalkoztatók létrehozása, további források biztosítása	önkormányzat	2018.05.31.	foglalkoztatásban résztvevők száma	személyi tárgyi feltételek biztosítása	érintettekkel és a munkaügyi központtal együttműködve fenntartható

Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

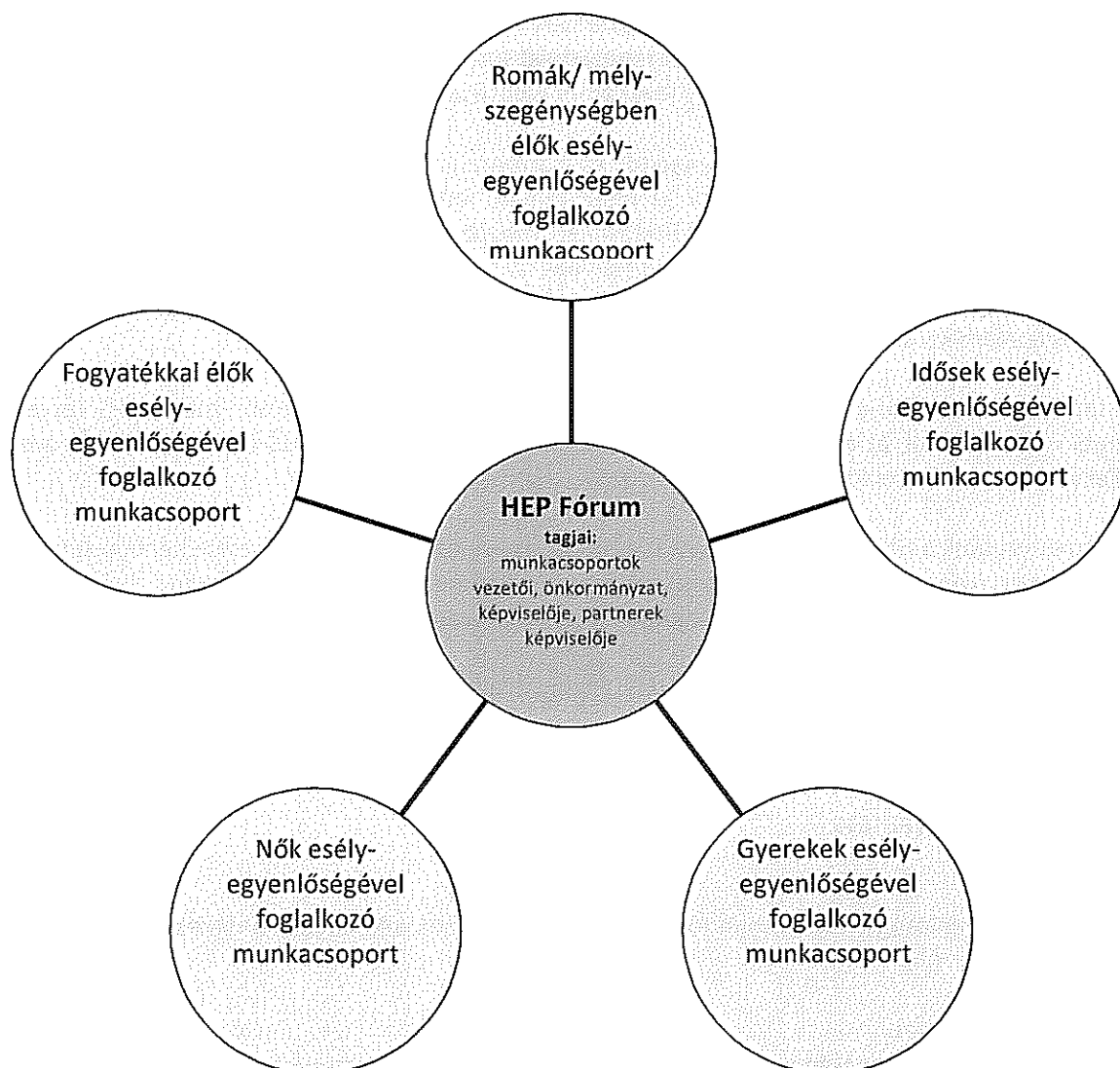
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről ..... felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

Gyöngyöspata Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

Ezt követően Gyöngyöspata Város Önkormányzat képviselő-testülete a 59/2013.(VII.04.)számú határozatával elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Program módosításait megvitatta és ..... számú határozatával elfogadta.

Gyöngyöspata,

Jegyző

Polgármester

Gyöngyöspata,.

Aláírás

Gyöngyöspata Város Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

HEP elkészítési jegyzék¹

NÉV ²	HEP rész ³										Aláírás ⁴
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	

¹ Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

² A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

³ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatja, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁴ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.